

MEMLEKET

TÜZÜK

2021

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM-KURULUŞ VE İLKELER.....	6
KURULUŞ	6
İLKELER	6
AMAÇ	7
SİYASAL ETİK	8
İKİNCİ BÖLÜM-ÜYELİK	9
ÜYELİK	9
ÜYELERİN HAK VE SORUMLULUKLARI	9
ÜYELİĞE BAŞVURMA	10
ÜYELİĞE KABUL	10
MERKEZ YÖNETİM KURULU KARARIYLA ÜYELİĞE KABUL	11
ÜYELİKTE YER KOŞULU	11
YER DEĞİŞTİRME	12
SEÇME VE SEÇİLME YETERLİLİĞİ	12
ÜYELİĞİN DÜŞMESİ	12
PARTİDEN AYRILMA	13
ÜYE KÜTÜĞÜ	13
ÜYELİK YÖNETMELİĞİ	13
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM-YÖNETİM BİRİMLERİ	14
PARTİ ÖRGÜTÜ	14
ANA ÖRGÜTLER	14
YAN ÖRGÜTLER	15
MAHALLE VE KÖY TEMSİLCİLERİ	15
BELDE ÖRGÜTÜ	15
İLÇE BAŞKANI	15
İLÇE YÖNETİM KURULU	16
İL BAŞKANI	16
İL YÖNETİM KURULU	16
İL-İLÇE BAŞKANI VE YÖNETİM KURULLARINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER ...	17
GENEL BAŞKAN	18
GENEL BAŞKAN SEÇİM USULÜ	18
GENEL BAŞKAN VEKİLİ	19
GENEL BAŞKANLIĞIN BOŞALMASI	19
PARTİ MECLİSİ	20
PARTİ MECLİSİ'NİN GÖREVLERİ	21
MERKEZ YÖNETİM KURULU	22
GENEL SEKRETER	24
GENEL SAYMAN	24
GENEL BAŞKAN YARDIMCILARI	25
MERKEZ YÖNETİM KURULU'NUN GÖREVLERİ	25
GÖREVİN BOŞALMASI	27
GÖREVDEN ALMA	28

GÖREVDEN ALINANLARIN YERİNE SEÇİM	28
DANIŞMA KURULLARI	29
KÜÇÜK KURULTAY	30
PARTİ DENETMENLERİ	30
SIYASİ ETİK KURULU	30
BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ KURULU	31
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM-KONGRELER VE KURULTAY	33
İLÇE KONGRESİ	33
İL KONGRESİ	33
KONGRELERİN SÜRESİ.....	34
KONGRELERE ÇAĞRI, TOPLANTI YETERSAYISI VE GÜNDEM	34
DELEGELİK, KONGRE ÜYELİĞİ VE SÜRESİ	34
KONGRE BAŞKANLIK KURULU	35
KONGRE OTURUMU, GÖRÜŞMELER VE KARAR İLKELERİ	35
KONGRELERDE ADAYLIK	36
SEÇİMLERDE KULLANILACAK OY PUSULASI VE OYLAMA	36
OLAĞANÜSTÜ KONGRELER.....	37
İTİRAZ	38
KURULTAY	39
KURULTAY ÜYELERİ	39
KURULTAYA ÇAĞRI VE GÜNDEM.....	40
OLAĞANÜSTÜ KURULTAY	40
AÇILIŞ VE BAŞKANLIK KURULU.....	41
KURULTAY GÖRÜŞMELERİ VE KARARLARI	41
KURULTAYDA SEÇİMLER	42
BEŞİNCİ BÖLÜM-SEÇİMLERDE ADAYLARIN SAPTANMASI.....	43
TBMM ÜYELİĞİ İÇİN ADAYLARIN SAPTANMASI.....	43
TBMM ÜYELİĞİ İÇİN ADAYLIK ÖNKOŞULLARI VE İNCELEME.....	44
CUMHURBAŞKANI ADAYININ SAPTANMASI.....	45
YEREL SEÇİMLERDE ADAYLARIN SAPTANMASI	45
TEMSİLDE ADALETİN SAĞLANMASI	46
ADAY SAPTAMAYA İLİŞKİN DİĞER KONULAR	46
ALTINCI BÖLÜM-PARTİ GRUPLARI.....	47
PARTİ GRUPLARI	47
TBMM GRUBU	47
TBMM GRUBUNUN YÖNETİM İLKELERİ	47
TBMM GRUBU ÜYELERİNİN GÖREVLERİ.....	48
BELEDİYE VE İL GENEL MECLİS GRUPLARI	48
YEDİNCİ BÖLÜM-EĞİTİM	50
PARTİ İÇİ EĞİTİM	50
PARTİ AKADEMİSİ	50
SEKİZİNCİ BÖLÜM-PARTİ DİSİPLİNİ.....	51
DİSİPLİN KURULLARI	51
DİSİPLİN KURULLARINA VE İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL HÜKÜMLER	51
DİSİPLİN İŞLEMLERİNDE YETKİ.....	54

DİSİPLİN KURULUNA TEDBİRLİ SEVK	54
İL DİSİPLİN KURULU.....	55
TBMM GRUP DİSİPLİN KURULU.....	55
GENEL DİSİPLİN KURULU	55
PARTİ SUÇLARI DİSİPLİN CEZALARI	56
DİSİPLİN KURULU KARARLARI VE İTİRAZ USULÜ	59
BAĞIŞLAMA.....	59
DOKUZUNCU BÖLÜM-MALİ HÜKÜMLER	60
GELİR KAYNAKLARI.....	60
GİDERLER.....	61
BÜTÇE	61
KESİN HESAP	61
KESİN HESABIN BİLDİRİMİ	62
PARTİ DEFTERLERİ	62
MALİ İŞLEM VE UYGULAMALAR YÖNETMELİĞİ	63
SAYDAMLIK.....	63
ONUNCU BÖLÜM-ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER	64
PARTİNİN TÜZEL KİŞİLİĞİNE SON VERME	64
PROGRAM VE TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ.....	64
YÖNETMELİKLER	64
BAĞDAŞMAYAN GÖREVLER	64
ÜYELERLE REFERANDUM.....	65
GENEL BAŞKAN DANIŞMA KURULU.....	65
TÜZÜKTE HÜKÜM BULUNMAYAN HALLER.....	65
YÜRÜTME.....	65
YÜRÜRLÜK.....	65
ONBİRİNCİ BÖLÜM-GEÇİCİ HÜKÜMLER.....	66
KURUCULAR KURULU HAK VE YETKİLERİ	66
KURUCULAR KURULUNUN TOPLANMASI	66
KURULUŞTA ÖRGÜTLERİN OLUŞUMU	66
KURULUŞTA ÜYE KAYDI	66
MERKEZ YÜRÜTME KURULU VE DİĞER GÖREVLENDİRMELER.....	67

BİRİNCİ BÖLÜM-KURULUŞ VE İLKELER

KURULUŞ

Madde-1

Memleket Partisi; Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ilke ve devrimleri doğrultusunda, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu diğer uluslararası sözleşmeler çerçevesinde faaliyet göstermek üzere kurulmuştur.

Önderi ve yol göstericisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'tür.

Genel Merkezi Ankara'dadır.

Memleket Partisi'nin amblemi,

şeklinde mavi renkli, döngüsel, birbirinden bağımsız yedi spiral ve nokta ikonundan ve içinde nazar boncuğundan oluşmaktadır.

Memleket Partisi'nin kısa adı "Memleket"tir.

İLKELER

Madde-2

Memleket Partisi, Atatürk ilke ve devrimleri üzerine inşa edilen, hukukun üstünlüğünü, kuvvetler ayrılığını, eşitliği, özgürlüğü, emeği, toplumsal barışı ve refahı, hakça bölüşümü, sürdürülebilir ekonomik kalkınmayı ve muasır medeniyet seviyesini hedefleyen çağdaş, "Cumhuriyetçi Demokrat" bir partidir.

Hedefi 4 Eylül 1919 Sivas Kongresinde birleştirilen Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin kurtuluş ve kuruluş felsefesini ve Kuva-yi Milliye anlayışını yeniden egemen kılarak, "Yarınlara hepimizin!" anlayışıyla, ulusumuzla birlikte çağdaşlaşma yolunda geleceğimizi geri almaktır.

AMAÇ

Madde-3

Partinin amacı, parti programında yer alan politikaların gerçekleştirilmesi suretiyle;

-Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluş esaslarını belirleyen, Anayasanın değiştirilemez hükümlerinin tartışmaya açılmayacağını kayıtsız şartsız kabul etmek,

-Üzerinde yaşadığımız toprakların binlerce yıllık geçmişine, tarih ve milli kültür mirasına gurur ve onurla sahip çıkmak,

-“Yurtta barış, dünyada barış” ilkesi doğrultusunda onurlu ve ulusal çıkarlarımızı gözeterek hareket etmek; bölgesel sorunların çözümünde anahtar rol oynayan, ülkemizin dünyadaki etkinliğini artıran bir dış politika oluşturmak,

-“Anavatan, Yavruvatan, Mavivatan, Gökvatan bir bütündür, parçalanamaz!” ilkesini savunmak,

-Vatan için can veren şehitlerimizin yakınlarına ve gazilerimize hak ettikleri değeri vermek, haklarını korumak ve geliştirmek,

-Ulusal egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu gerçeğinden hareketle, millet iradesinin tek belirleyici güç olduğuna inanmak ve bu yönde siyaset yapmak,

-Lozan Barış Antlaşması'nın Türkiye Cumhuriyeti'nin tapu senedi olduğunu benimseyerek, bağımsız, özgür, eşit ve egemen bir ülke olarak ulus-üniter devlet ilkesini korumak,

-Tam bağımsızlığın temelini ekonomik bağımsızlık ve kalkınmanın oluşturduğunu benimsemek,

-Hak, hukuk, adalet kavramlarını özümseyerek her alanda hâkim kılmak, insan haklarını savunmak,

-“Siyasi partiler demokratik siyasi hayatın vazgeçilmezidir, parti içi demokrasi partimizin vazgeçilmezidir.” ilkesine kayıtsız şartsız bağlı kalmak,

-Devletin temelini adalet olduğu inancıyla; hukukun üstünlüğünü, yargı bağımsızlığını, kuvvetler ayrılığını benimsemek ve hukuk devleti idealini gerçekleştirmek,

-Düşünce ve ifade özgürlüğünü akademi, medya ve sosyal medya başta olmak üzere toplumsal yaşamın her alanında korumak, farklı yaşam tarzlarına, inanç biçimlerine saygı duymak,

- Başta cinsiyetçi ayrımcılık olmak üzere her türden ayrımcılığa karşı çıkmak, mücadele etmek, kadın haklarını her alanda koşulsuz korumak ve savunmak,
- Toplumun en önemli görevinin çocukları korumak ve yetiştirmek gerçeğinden hareket ederek, evrensel çocuk hakları doğrultusunda politikalar geliştirmek,
- Çağdaş ve bilimsel eğitim politikalarının, geleceğimizin teminatı gençliğin yetişmesinde en önemli unsur olduğunu bilmek; genç kuşakların, yaşamın her alanında başarılı olabilmeleri için gerekli politika ve düzenlemeleri hayata geçirmek,
- Gelişmenin ve kalkınmanın bilim, teknoloji ve inovasyon ile gerçekeşeceğini bilmek ve buna uygun sürdürülebilir ekonomi ve kalkınma stratejileri uygulamak,
- Liyakat ilkesini kamu yönetiminin merkezine almak,
- Devletin planlayıcı rolünü artırmak,
- Katılımcı ve şeffaf bir yerel yönetim anlayışı geliştirmek,
- Üniversitelerin idari, mali ve akademik özerkliğini sağlamak,
- Gençlerin karşısına çıkan fiziksel, ekonomik, toplumsal ve dijital engelleri, internet ortamındaki sansür ve yasakları kaldırmak,
- Bilim, kültür, sanat ve spora hak ettiği değeri vermek,
- Dezavantajlı bireyler ve sosyal gruplar için devletin sosyal hizmet veren kurumlarını güçlendirmek,
- Gezegeni ve ekosistemi korumak,
- Küresel iklim değişikliğiyle mücadelede aktif rol üstlenmek ve yenilenebilir enerji kaynaklarına öncelik tanımak,
- Öngörülemeyen koşullar (pandemi, deprem, kaza vb.) karşısında yurttaşlarını güvencesiz bırakmayacak sosyal politikalar geliştirmektir.

SİYASAL ETİK

Madde-4

Parti üyeleri, partinin tüzük ve programında yer alan ilkelere ve amaçlara uygun hareket etmekle yükümlüdürler.

Partili için siyaset, ancak ülkeye ve millete hizmet için bir araçtır. Siyasi görevler, asla kişisel çıkarları gerçekeştirmek için bir araç olarak kullanılamaz. Aynı şekilde partinin yetkili organları da alacakları her türlü kararda adalet ve

liyakat ilkelerine uygun hareket edeceklerdir.

İKİNCİ BÖLÜM-ÜYELİK

ÜYELİK

Madde-5

Memleket Partisi'ne, partinin program ve tüzüğünü benimseyen, hukuken üye olma yeterliliğine sahip her yurttaş üyelik başvurusu yapabilir.

Üyelik için başvuranlar arasında sınıf, din, dil, ırk, cins, mezhep, aile, zümre ve meslek ayrımı gözetilmez.

Üyelerimizden Atatürk ilke ve devrimlerine inançla bağlı kalmaları; doğaya ve çevreye saygılı olmaları; kadına yönelik şiddeti yüksek sesle kınamaları; terörün her türlüsüne karşı çıkmaları; din, dil, mezhep ayrımcılığı yapmamaları; siyasi rant peşinde koşmamaları beklenmektedir.

ÜYELERİN HAK VE SORUMLULUKLARI

Madde-6

A)HAKLAR

1. Partinin tüm görevleri, tüzük kuralları içinde parti üyelerine açıktır.
(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)
2. Tüm üyeler parti hukuku, uygulamalar, parti politikaları ile ilgili olarak bilgilenme hakkına sahiptirler.
3. Tüm üyeler tüzükte belirtilen kurullarda görüşlerini özgürce açıklamak hakkına sahiptirler.
4. Tüm üyeler parti içi demokrasinin uygulanmasını talep etme hakkına sahiptirler.
5. Tüm üyeler parti üyeliğinden ve parti çalışmalarından dolayı tehdit, saldırı veya iftiraya maruz kalma, ceza veya tazminat davasına muhatap olmagibi durumlarda Partiden destek talep edebilirler.

B)SORUMLULUKLAR

1. Tüm parti üyeleri, parti tüzüğünü ve programını öğrenmek, partinin ilkelerini, programını, Kurultay kararlarını, seçim bildirgelerini en geniş toplum kesimlerine yaymak,
2. Seçildikleri ya da görevlendirildikleri parti kurullarının toplantılarına ve yürütme işlemlerine katılmak,
3. Çağrıldıkları tüm eğitim etkinliklerine katılmak,
4. Seçimlerde parti adaylarının kazanması için gerekli bütün çalışmaları yapmak,
5. Partiye düşünsel anlamda katkıda bulunmak için çaba göstermek,

6. Sivil toplum örgütleri, sosyal veya mesleki kuruluşlara üye olmak, onların etkinliklerine katılmak ve buralarda ortaya çıkan görüş ve önerileri parti organlarına aktarmakla yükümlüdür.
7. Partinin siyasi faaliyetlerini yerine getirmesinde başlıca finans kaynağı bağışlar ve üye aidatlarıdır. Bu bağlamda üyeler Partiye yılda 120 (yüz yirmi) – 1.200 (bin iki yüz)TL arası ödeme yapmakla yükümlüdür.

ÜYELİĞE BAŞVURMA

Madde-7

1. Partiye üye olmak isteyen kişi, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda tanımlanan Adres Kayıt Sistemi'nde (AKS) bağlı bulunduğu ilçe başkanlığına ya da ilçenin bağlı olduğu il başkanlığına doğrudan başvurur.
2. Partiye üye olmak isteyen ve bizzat başvuranlar kimliklerini göstererek ve fotokopisini ekleyerek, kendilerine verilecek vatandaşlık numarasının da sorulduğu başvuru formunu üç suret olarak eksiksiz doldurup imzalarlar. Partiye giriş ödemesini yapıp makbuzun seri numarasını başvuru formundaki bölümüne kaydederler. Elektronik ortamda başvuru yöntemi Üye Yazım Yönetmeliğinde düzenlenir.
3. Başvuruda bulunanlardan en az 25 (yirmi beş)TL en fazla 1.200(bin iki yüz)TL giriş ödemesi alınır. İlçe görevlisi, başvuruda bulunan üyeye bir alındı belgesi verir. Başvuru formunun bir suretini İl Başkanlığına, bir suretini de Genel Sekreterliğe gönderir.
4. Üyelik için elektronik yolla da başvuru yapılabilir. Elektronik yolla yapılan başvurular ilgili örgüt birimine aktarılır.
5. Yurtdışında yaşayan yurttaşlar, üyelik başvurularını yazılı ya da elektronik yolla doğrudan genel merkez üye yazım bürosuna yaparlar.

ÜYELİĞE KABUL

Madde-8

1. İlçe Yönetim Kurulu en geç otuz (30) gün içinde üyelik başvurusunu inceleyip, uygun gördüklerini üye kayıt defterine kaydeder. Üyeliği kabul edilmeyenler, kendilerine yapılacak bildirim takiben on gün içinde İl Yönetim Kuruluna itiraz edebilirler. İl Yönetim Kurulunca, İlçe yönetiminin görüşü alındıktan sonra verilecek karar kesindir.

2. Üyeliğe kabul edilenler ilçe yönetimince liste halinde İl Başkanlığına ve Genel Sekreterliğe bildirilir. Burada parti asıl üyeleri kütüğüne kayıtları yapılanlar için Genel Sekreterlikçe hazırlanacak Parti Üye Kimliği, üyeye verilmek üzere ilçe yönetimine gönderilir.
3. Üye kütüğünde kayıtlı olanlar ve bu kütükteki değişiklikler siyasi parti siciline bildirilir.

MERKEZ YÖNETİM KURULU KARARIYLA ÜYELİĞE KABUL

Madde-9

1. TBMM üyesi olanların Partiye kabulleri, Merkez Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanır. Üyeliğe kabul kararı ile başvuru belgesinin bir sureti, ikametinin bulunduğu ilçeye gönderilerek üyelik kaydı tamamlanır.
2. Genel başkan ve/veya MYK üyelerinden her biri tarafından partiye yararlı olacağı gerekçesiyle önerilen kişilerin Merkez Yönetim Kurulu kararıyla üyeliğine karar verilebilir. Merkez Yönetim Kurulu kararı ile Partiye alınan kişilerin, milletvekili sıfatını taşıyanlar hariç, Parti üyelikleri hakkında ilgili ilçe ve il yönetim kurulları, varsa itiraz ve görüşlerini gerekçeli olarak Genel Sekreterlik kanalıyla MYK'ya bildirebilirler. Bir ay içinde işlem yapılmayan itirazlar, MYK tarafından reddedilmiş sayılır. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**

ÜYELİKTE YER KOŞULU

Madde-10

1. Her üye yalnızca bir muhtarlık bölgesinde üye olabilir ve yalnızca o muhtarlık bölgesinden delege seçilebilir.
2. Üyeler kayıtlı olduğu ilçe dışında başka bir ilçe örgütü organlarında görev alamaz ve başka bir ilçeden il kongre delegeşi seçilemez.
3. Üyeler kayıtlı oldukları il dışında başka bir il örgütü organlarında görev alamaz ve başka bir ilden kurultay delegeşi seçilemez.
4. Büyükşehir belediyelerinin sınırları içindeki ilçelerde, ilçe başkanlığı ve ilçe yönetim kurulu üyeliği için bu kural uygulanmaz.

YER DEĞİŞTİRME

Madde-11

Partinin birden çok ilçe örgütüne üye olunamaz. Aksi halde son yazılma tarihinden önceki yazımlar geçersizdir. Partiye yazılı olduğu ilçeden ayrılan üye adres değişikliğini eski ve yeni ilçesine bildirmekle yükümlüdür. İlçe yönetimi bu işlemi kendiliğinden de yapabilir. Yazılı olduğu ilçe içerisinde adres değiştiren üye de yeni adresini ikametgâh belgesi ile ilçe yönetimine bildirmekle yükümlüdür. İlçe yönetimleri adres değişikliklerini Genel Sekreterliğe bildirirler. Parti içi hukuk açısından yapılacak tebligat işlemlerinde üye kütüğünde yazılı olan bu adres esas alınır. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**

SEÇME VE SEÇİLME YETERLİLİĞİ

Madde-12

Parti içi görev almak, genel ve yerel yönetim seçimlerinde aday olabilmek ve oy kullanabilmek için,

- a) Parti üyesi olmak,
- b) Çağrıldığı parti içi eğitim programlarına katılmış olmak,
- c) Ödentisini vermiş olmak gereklidir.

MYK kararı ile üye olanlarda daha sonra eğitimden geçmek koşulu ile "b" bendindeki şart aranmaz.

Parti üyesi olmaksızın genel veya yerel seçimlerde aday aday ve adaylık MYK'nın iznine bağlıdır.

ÜYELİĞİN DÜŞMESİ

Madde-13

Aday ya da asıl bir üyenin parti üyeliğinin düşmesi şu hallerde olur:

- a) Üyelik başvuru belgesinde gerçek dışı bilgi verdiği saptandığında,
- b) Disiplin suçları nedeniyle yetkili kurulların verdiği karar sonucunda,
- c) Üyelik yükümlülükleri, uyarılara rağmen yerine getirilmediğinde,
- d) Üye yazımı sırasında yasaların ve tüzüğün aradığı nitelikleri taşımadığı anlaşıldığında,
- e) Üye olabilmek için aranılan niteliklerin üyelik sonrasında yitirilmesi durumunda,
- f) Üyenin ölümü halinde.

Bu koşullarda ilçe yönetimi üyenin üyeliğinin dşrlmesi kararını alıp, il yönelimine bildirir. İl yönetimi on beş gün içerisinde gerekli incelemeyi yapıp

üyeliği düşürölmesi gerekenleri Genel Sekreterliğe bildirir. Üyeliğinin silinmesine gerek görmediklerini gerekçeleriyle birlikte ilçe yönetimine iletir.

Üyeliği düşürölen üye, kararın kendisine tebliğinden başlayarak on gün içinde Parti Genel Sekreterliği'ne itiraz hakkına sahiptir. Bu itiraz üzerine MYK'nın on gün içerisinde vereceği karar kesindir.

Bir sandık çevresinde partiye hiç oy çıkmaması durumunda Merkez Yönetim Kurulu, o sandık çevresinde kayıtlı tüm üyelerin silinmesine karar verebilir.

PARTİDEN AYRILMA

Madde-14

Partiden ayrılmak istediğini yazılı olarak bildiren üye, imzasının kendisine ait olduğu saptandıktan sonra, bağlı bulunduğu örgüt birimi tarafından Genel Sekreterliğe bildirilir. Bu üyeler, Üye Yazım Bürosu tarafından kütükten silinir.

ÜYE KÜTÜĞÜ

Madde-15

Üye yazımları tüzükte ve yönetmelikte belirlenen kurallara uygun olarak Genel Merkez Üye Yazım Birimince dijital ortama aktarılarak Genel Sekreterlikte toplanır. Böylece Parti Üye Kütüğu oluşturulur.

Parti içi seçimlerde Genel Merkez kayıtları esas alınır.

ÜYELİK YÖNETMELİĞİ

Madde-16

Üyelikle ilgili olarak diğer ayrıntılı hususlar "Üye Yazım Yönetmeliği" ile düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM-YÖNETİM BİRİMLERİ

PARTİ ÖRGÜTÜ

Madde-17

Parti Örgütü, Ana Örgütler ve Yan Örgütlerden oluşur.

ANA ÖRGÜTLER

Madde-18

- 1) Genel Merkez Organları:
 - a. Kurultay
 - b. Genel Başkan
 - c. Parti Meclisi
 - d. Merkez Yönetim Kurulu
 - e. Genel Disiplin Kurulu
 - f. Siyasi Etik Kurulu
 - g. Bilişim ve Teknoloji Kurulu
- 2) İl örgütü organları:
 - a. İl Kongresi
 - b. İl Başkanı
 - c. İl Yönetim Kurulu
 - d. İl Disiplin Kurulu
- 3) İlçe örgütü organları:
 - a. İlçe Kongresi
 - b. İlçe Başkanı
 - c. İlçe Yönetim Kurulu
 - d. Belde Başkanı
 - e. Belde Yönetim Kurulu
- 4) Parti Grupları:
 - a. Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu
 - b. İl Genel Meclisi Grupları
 - c. Belediye Meclis Grupları

YAN ÖRGÜTLER

Madde-19

Yan örgütler; Kadın örgütü, Gençlik örgütü, Yurtdışı örgütü, Yurtdışı temsilcilikleri ve diğer yan örgütlerden oluşur. Yan örgütlerin kuruluşuna Merkez Yönetim Kurulu'nun önerisi ile Parti Meclisi tarafından karar verilir.

Yan örgütlerin oluşum, çalışma kuralları ve diğer konular yönetmelikle düzenlenir.

MAHALLE VE KÖY TEMSİLCİLERİ

Madde-20

Her mahalle ve köyde, mahalle ve köy temsilcileri görevlendirilir. Bu temsilciler bağlı buldukları ilçe başkanlıklarının sorumluluğu altında çalışır. Temsilcilerin göreve gelmesi, görevinin sona ermesi ve çalışmasına ilişkin esaslar yönetmelik ile düzenlenir.

BELDE ÖRGÜTÜ

Madde-21

İl ve ilçe merkezleri dışında belediye olan yerlerde belde örgütü kurulur. Belde örgütleri ilçe başkanlıklarına bağlıdır.

Belde örgütü, belde başkanı ve en az dört, en çok on üyeden oluşan yönetim kuruludur.

Belde başkanı ile belde yönetim kurulunun seçimi, çalışma yöntemleri, görev ve sorumlulukları ile yetkileri yönetmelikle düzenlenir.

İLÇE BAŞKANI

Madde-22

İlçe başkanı, ilçe kongresince gizli oyla seçilir. İlçe çevresinde partinin temsilcisi olup ilçe örgütünü yönetir. İlçe yönetim kuruluna, ilçe ve belde belediye meclis gruplarına başkanlık eder.

İlçe başkanının, görev yaptığı ilçe sınırları içinde ikamet etmesi zorunludur. Aynı il sınırlarında ikamet etmek kaydıyla büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçeler bu koşuldan muaftır.

İlçe başkanının görev, yetki ve sorumlulukları yönetmelik ile düzenlenir.

İLÇE YÖNETİM KURULU

Madde-23

İlçe başkanı ile ilçe yönetim kurulu, ilçe çevresinde partinin başarısı için gerekli tüm çalışmaları yürütür. İlçe yönetim kurulu üyeleri ve bu üye sayısının yarısı kadar yedek üye, ilçe kongresinde, gizli oyla ve aldıkları oy sırasına göre seçilirler.

İlçe yönetim kurulu, ilçe başkanı ile;

- a) Nüfusu 20.000'den az olan ilçelerde on (10) üyeden,
- b) Nüfusu 20.000-50.000 (50.000 dâhil) arasında olan ilçelerde on iki (12) üyeden,
- c) Nüfusu 50.000-100.000 (100.000 dâhil) arasında olan ilçelerde on dört (14) üyeden,
- d) Nüfusu 100.000-500.000 (500.000 dâhil) arasında olan ilçelerde on altı (16) üyeden,
- e) Nüfusu 500.000'den fazla olan ilçelerde on sekiz (18) üyeden oluşur.

İL BAŞKANI

Madde-24

İl başkanı, il kongresince gizli oyla seçilir. İl çevresinde partinin temsilcisi olup il disiplin kurulu hariç il örgütünü yönetir. İl yönetim kuruluna, il ya da büyükşehir belediye meclisi grubuna, il genel meclisi grubuna başkanlık eder.

İl başkanı, görevli olduğu il sınırları içinde ikamet etmek zorundadır.

İl başkanının görev ve sorumlulukları yönetmelikle belirlenir.

İL YÖNETİM KURULU

Madde-25

İl yönetim kurulu, il başkanı ile birlikte il çevresinde partinin başarısı için gerekli tüm çalışmaları yürütür. İl yönetim kurulu üyeleri ile bu üye sayısının yarısı kadar yedek üye, il kongresinde gizli oyla ve aldıkları oysırasına göre seçilirler.

İl yönetim kurulu, il başkanı ile;

- a) Nüfusu 1.000.000'a kadar olan illerde yirmi (20) üyeden,
- b) Nüfusu 1.000.000-2.000.000 (2.000.000 dâhil) arasında olan illerde yirmi dört (24) üyeden,

- c) Nüfusu 2.000.000-10.000.000 (10.000.000 dâhil) arasında olan illerde otuz (30) üyeden,
d) Nüfusu 10.000.000'u aşan illerde kırk (40) üyeden oluşur.

İL-İLÇEBAŞKANIVE YÖNETİM KURULLARINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

Madde-26

1. Birden çok organda üye olunamaz. Sıhri hısımlar dâhil olmak üzere birinci ve ikinci derece hısımlar ile eşler, aynı kurulda bulunamazlar.
2. Yönetim kurulu üyeleri arasından il-ilçe sekreterini, saymanını, eğitim sekreterini iki başkan yardımcısını, yönetim kurulu gizli oyla seçer. Bunların görev ve sorumlulukları yönetmelikle belirlenir.
3. Bu görevliler, örgüt başkanının önerisi veya kurul üyelerinin üçte birinin yazılı önerisi ve üye tamsayısının salt çoğunluğu ile görevlerinden alınabilirler. İstifa eden ya da görevinden alınanların yerine yönetim kurulu üyeleri arasından aynı seçim usulü ile seçim yapılır.
4. Yönetim kurulları, en az iki haftada bir, önceden belirlenmiş gün ve saatte çağrı yapılmaksızın olağan olarak toplanır. Ayrıca gerekli durumlarda örgüt başkanı tarafından doğrudan olağanüstü toplantı çağrısı yapılabilir. Yönetim kurulu üyelerinin 1/3'ünün yazılı istemi üzerine örgüt başkanı tarafından olağanüstü toplantı çağrısı yapılmak zorundadır.
5. Yönetim kurulları üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanır, katılanların çoğunluğu ile karar verir.
6. Birbirini izleyen üç toplantıya mazeretsiz katılmayan üyenin kurul üyeliği, yönetim kurulu kararı ile düşer. Üyeliğin düşmesine ilişkin karara karşı bir üst yönetim kuruluna itiraz edilebilir. Üst yönetim kurulunun kararı kesindir.
7. Geçerli bir mazeret olmadan üst üste üç olağan toplantısını yapmayan örgüt başkanı ve yönetim kurulunun düşmüş sayılmasına Merkez Yönetim Kurulu karar verebilir.
8. İl ve ilçe yönetim kurulları, her ay kendi örgüt birimlerinin gelir gider hesaplarını tüm üyelerin görebilecekleri biçimde parti binasında ilan etmek zorundadır.

9. İl ve ilçe yönetim kurullarının çalışma usulleri, görevleri ve öteki tüm konular yönetmelikle düzenlenir.

GENEL BAŞKAN

Madde-27

1. Genel Başkan Partiyi temsil eder. Genel Başkan, disiplin kurulları dışında bütün parti örgütünün başıdır.
2. Partinin her kademesindeki organları ve görevlileri, birlikte ya da ayrı ayrı toplantıya çağırabilir.
3. Partiyi bağlayıcı açıklamalar yapmaya ve bildirimler yayımlamaya yetkilidir.
4. Yetkili organlar tarafından verilecek kararların uygulanmasını denetler.
5. Parti örgütüne ve ilgililere gerekli gördüğü bildirimleri yapar.
6. Genel Merkez organları ile TBMM Grubunun çalışmaları arasında uyum sağlanmasını gözetir.

GENEL BAŞKAN SEÇİM USULÜ

Madde-28

1. Genel Başkan adayı, parti üyelerinin eğilim oyları sonucu belirlenir ve Kurultay delegelerince gizli oy ve salt çoğunluk ile seçilir. Kurultayda Genel Başkanlığa aday adayı olmak isteyenler, kongreler ve kurultay takviminin ilanından sonra takvimde belirtilen süreler içinde en az 50(Elli) en çok 250(İki yüz elli) kurultay delegesinin imzalı yazılı önerileri ve özgeçmişleri ile birlikte Genel Sekreterliğe başvururlar. Mükerrer imzalar geçersizdir. Genel Sekreterlik; imza sayıları, mükerrerlik ve diğer hususlar yönünden tüzüğe aykırılık görmesi halinde aday adaylarına, bu konuda başvuru evrakındaki adreslerine bildirim yaparak, eğer başvuruda adres belirtilmemişse parti üye kütüğündeki adresine yapılacak bildirim geçerli sayılarak üç gün ek süre verir. Böyle bir aykırılık saptandığında tüm aday adaylarına verilen imzalar Genel Sekreterlikte ilan edilir. Verilen ek süre içinde tüzüğe uygun hale getirilmeyen başvurular geçersiz sayılır. (**03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik**)
2. Genel Sekreterlik bu başvuruları ve özgeçmişleri tüm parti örgütlerine gönderir. Merkez Yürütme Kurulu'nca belirlenen bir tarihte, tüm ilçelere ve illere konulan sandıklarda seçme ve seçilme hakkına sahip asıl

üyeler, Genel

Başkan aday adayları için oy kullanır. Bu oylamanın sonucunda, en çok oy alan aday adayı Genel Sekreterlikçe Kurultaya, Genel Başkan aday olarak bildirilir. Bu aday dışında Kurultayda Genel Başkanlığa aday olunamaz.

3. Genel Başkan adaylığı seçimi için düzenlenecek eğilim yoklaması, parti denetmenlerinin gözetiminde yapılır. Genel Başkan, kurultay tarafından olağan kongre süresi için seçilir.
4. Genel Başkan, göreve geldiği tarihten itibaren üst üste iki milletvekili genel seçiminde, partinin birinci parti olamaması durumunda, genel seçim sonuçlarının Resmî gazetede yayınlamasından sonra kırk beş (45) gün içinde Kurultayı doğrudan seçimli olağanüstü Kurultaya çağırır ve bu Kurultayda aday olamaz ya da aday gösterilemez. İki genel seçim arasında bir yıldan az süre bulunması halinde bu dönem dikkate alınmaz. Bu durumda yukarıdaki Genel Başkan seçim yöntemi aynen uygulanır.

GENEL BAŞKAN VEKİLİ

Madde-29

(İşbu madde 23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

GENEL BAŞKANLIĞIN BOŞALMASI

Madde-30

1. Genel Başkanlık, istifa, ölüm ve diğer nedenlerle boşaldığında, en yaşlı merkez yönetim kurulu üyesi **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)** geç üç (3) gün içinde Parti Meclisi'ni toplantıya çağırır. En yaşlı merkez yönetim kurulu üyesi Kurultaya kadar Genel Başkanına vekalet eder. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)** Parti Meclisi en geç otuz (30) gün içinde olmak üzere genel başkanlık oylaması yapılacak bir tarih belirler ve Tüzüğün Genel Başkan seçimlerine ilişkin hükmü, süreleri kısaltılarak yerine getirilir.
2. Genel başkanın seçileceği Kurultay toplantısı kırk beş (45) günü aşmayan bir sürede gerçekleştirilir.

PARTİ MECLİSİ

Madde-31

1. Parti Meclisi, kurultaydan sonra partinin en yüksek karar organıdır.
2. Parti Meclisi, Genel Başkan ile kurultayca gizli oyla seçilmiş altmış (60) üyeden oluşur. Aldıkları oy sayısına ve sırasına göre Parti Meclisi'nin yirmi beş (25) yedek üyesi belirlenir. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
3. Üyeliklerde boşalma olduğunda yedek üyeler Kurultayda aldıkları oy sırasına göre **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)** sıra ile göreve getirilir. Tüm yedek üyeler çağırıldığı halde Parti Meclisi, üye tam sayısının 2/3 oranının altına düşmüşse Genel Başkan, Kurultayı olağanüstü toplantıya çağırarak Parti Meclisi seçimlerinin Tüzüğe uygun olarak yenilenmesini sağlar.
4. Parti Meclisi en geç iki ayda bir Genel Başkanın çağrısı üzerine ve Genel Başkanın başkanlığında toplanır.
5. Toplantının gündemi ile görüşülecek raporlar ve tasarılar, en geç üç (3) gün önceden üyelere gönderilir. Parti Meclisi üye tamsayısının 1/3'ünün yazılı olarak gündeme ilave edilmesini talep ettiği konular da toplantı gündemine alınır.
6. Genel Başkan doğrudan ya da Parti Meclisi üye tamsayısının üçte birinin gerekçe ve gündem belirterek yazılı istemde bulunması üzerine Parti Meclisi'ni olağanüstü toplantıya çağırır.
7. Parti Meclisi toplantılarına, partinin TBMM Grup Başkanvekilleri, grup yönetim kurulu üyeleri de katılabilir, söz alabilir ve önerilerde bulunabilir; ancak oy kullanamazlar.
8. Milletvekilleri ve belediye başkanlarının ikinci dereceye kadar (ikinci derece dâhil) kan ve sıhri hısımları ve eşleri Parti Meclisi üyesi olamazlar. Aynı şekilde ikinci derece dâhil kan ve sıhri hısımları ile eşleri aynı anda Parti Meclisi üyesi olamazlar.
9. Birbirini izleyen üç olağan toplantıya mazeretsiz katılmayan Parti Meclisi üyesinin üyeliğinin gizli oyla ve üye tamsayısının salt çoğunluğu ile düşürülmesine karar verilebilir.

10. Parti Meclisi'nin toplantı kuralları ve çalışma yöntemleri yönetmelikle düzenlenir.

PARTİ MECLİSİ'NİN GÖREVLERİ

Madde-32

1. Partinin genel politikalarını belirler. Parti programı, kurultay kararları ve seçim bildirgeleri doğrultusunda iç ve dış gelişmelerle ilgili politika ve strateji kararları alır.
2. Parti programını, Kurultay kararlarını ve seçim bildirgelerini topluma benimsetmek için gerekli çalışmaları yapar, önlemleri alır ve bu konularda parti örgütüne talimatlar verir.
3. Merkez Yönetim Kurulu'nca hazırlanan çalışma raporunu ve kesin hesabı inceleyip karara bağlayarak kurultaya sunar. Yıllık bütçeyi ve bilançoyu onaylar.
4. Merkez Yönetim Kurulu'nca hazırlanan kurultay gündemleri ile seçim bildirgelerini inceleyip karara bağlar.
5. Merkez Yönetim Kurulu'nun hazırladığı yönetmelik taslaklarını karara bağlar.
6. Merkez Yönetim Kurulu'nun, Parti Meclisi üyelerinin ve parti kurullarının sunduğu raporları, önerileri ve tasarıları görüşüp karara bağlar.
7. Hükümet kurma, hükümete katılma, hükümetten çekilme konularında karar verir. Bu konuların görüşüldüğü Parti Meclisi toplantısına, TBMM Grup Başkanvekilleri ve Grup Yönetim Kurulu üyeleri katılır ve oy kullanırlar.
8. Milletvekili seçimlerinde seçime katılma yeterliliği taşıyan siyasi partiler ile ittifak yaparak seçime katılmaya, ittifak protokolünü onaylamaya veya ittifaktan vazgeçmeye karar verme yetkisi ve görevi Parti Meclisi'ne aittir.
9. Seçimlere katılıp katılmama ve seçimlerde yasa ve tüzük kurallarına göre aday saptama yöntemini belirleyen kararları alır; merkez adaylarını ve merkez yoklaması yoluyla belirlenmesi gereken adayları belirler.
10. Uluslararası kuruluşlara üyelik kararı verebilir. Ancak bu kararın verilip duyurulmasından sonra geçen bir ay içinde, kurultay üyelerinin beşte

birinden

yazılı istek gelirse konu kurultayın olağan toplantısında ya da ivedi durumlarda, olağanüstü toplantısında karara bağlanır. Bir ay içinde böyle bir istek gelmemişse karar kesinlik kazanır.

11. Genel Başkanın ya da Merkez Yönetim Kurulu'nun önerisi üzerine disiplin cezalarının bağışlanmasını karara bağlar.
12. İşbu madde yürürlükten kaldırılmıştır. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**
13. İşbu madde yürürlükten kaldırılmıştır. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**
14. Merkez Yönetim Kurulu'nun önerisi ile Kadın ve Gençlik Kolları ile Yurtdışı temsilcilik ve örgütlerinin ayrıca diğer yan örgütlerin kurulmasına karar verebilir.

MERKEZ YÖNETİM KURULU

Madde-33

1. Merkez Yönetim Kurulu, Partinin en üst yönetim organıdır. Genel Başkan, Genel Sekreter, Genel Sayman ve her biri ayrı ayrı konularda olmak üzere Genel Başkan tarafından görevlendirilecek Genel Başkan Yardımcılarından oluşur. Merkez Yönetim Kurulu üyelerinin tamamı Genel Başkan tarafından Parti Meclisi içinden atanır ve en az (14) üyeden oluşur. Genel Başkan gerekli gördüğü durumlarda bu sayıyı arttırabilir. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**
2. Genel Başkan, Merkez Yönetim Kurulu'nun başkanıdır. Genel Başkanın katılamaması durumunda Merkez Yönetim Kurulu'na Genel Başkan tarafından belirlenecek Merkez Yönetim Kurulu üyesi başkanlık yapar. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**
3. İşbu madde yürürlükten kaldırılmıştır. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**

4. İşbu madde yürürlükten kaldırılmıştır. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**
5. Genel Başkan, diğer Merkez Yönetim Kurulu üyelerine geçici veya sürekli görevler verebilir.
6. Merkez Yönetim Kurulu üyeleri, partililerden veya uzmanlardan oluşan çalışma grupları oluşturabilir. Çalışmaları ile ilgili olarak parti örgütünün her kademesi ile iletişim sağlar ve örgüt birimlerine görevler verebilir.
7. Merkez Yönetim Kurulu haftada bir (1) gün ve belirli saatte çağrı yapılmaksızın toplanır. İvedi durumlarda Genel Başkan tarafından her an toplantıya çağrılabilir.
8. Mazeretsiz olarak üst üste üç olağan toplantıya katılmayan üye, gizli oy ve üye tamsayısının salt çoğunluğuyla üyelikten düşürülebilir. Boşalan üyelik için Parti Meclisince aynı usulle ve gizli oyla yeniden seçim yapılır. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
9. İstifa veya ölüm gibi nedenlerle üyeliğin boşalması durumunda da yine Parti Meclisince bu üyelik için, aynı usulle ve gizli oyla yeniden seçim yapılır. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
10. TBMM Grup Başkan Vekilleri, Merkez Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilir. Bu toplantılarda söz alıp öneride bulunabilir, ancak oy kullanamazlar.
11. Genel Başkan, Merkez Yönetim Kurulu ile TBMM Grup Yönetim Kurulu'nu ortak toplantıya çağırabilir. Ortak toplantılarda oylama yapılmaz ancak Genel Başkan gerekli görürse eğilim yoklaması yapabilir ve eğilim yoklaması bağlayıcı sayılmaz.
12. Merkez Yönetim Kurulu üyeleri partinin diğer kurullarında ve TBMM organlarında görev alamazlar.
13. Genel Başkan; meslek ve diğer sivil toplum kuruluşlarının partili başkanlarını, Merkez Yönetim Kurulu tarafından kurulmuş çalışma gruplarının üyelerini ve

gerekli gördüğü uzman kişileri Merkez Yönetim Kurulu toplantılarına çağırabilir.

GENEL SEKRETER

Madde-34

1. Genel Sekreter; Genel Başkan tarafından Parti Meclisi üyeleri arasından atanır. Partinin örgüt ve haberleşme işlerini yürütür. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**
2. Genel Sekreterlik parti örgütünün başvurma ve haberleşme birimidir. Genel Sekreter, **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)** Merkez Yönetim Kurulu kararlarına uygun olarak örgütle ilgili çalışmalarını yürütür.
3. Genel Sekreter, Genel Merkez Üye Yazım Birimini kurar, çalıştırır ve denetler. Yargıtay Başsavcılığı'na yasa gereği verilmesi gerekli belgeleri hazırlar ve sunar.
4. Genel Sekreter, Genel Başkanlık adına mahkemelerde, devlet daireleri ve kuruluşlarında, özel ve tüzel kişilerle ilişkilerde partiyi temsil eder.
5. Genel Başkanın onayı ile Merkez Yönetim Kurulu ve Parti Meclisi toplantısına ilişkin gündemin düzenlenmesini, kararların imzalanmasını ve muhafaza edilmesini Genel Sekreter sağlar.
6. Genel Sekreter, yokluğunda kendisine vekâlet etmek üzere Genel Başkanın onayı ile bir Merkez Yönetim Kurulu üyesini görevlendirir. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**

GENEL SAYMAN

Madde-35

1. Genel Sayman; Merkez Yönetim Kurulu üyeleri arasından Genel Başkan tarafından atanmak suretiyle görevlendirilir. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
2. Genel Sayman, Partinin saymanlık işlerini yürütür. Yıllık bütçeyi hazırlar. Yılsonu bilançosunu ve kesin hesapları düzenler. İl ve ilçelerden gelen kesin hesapları, Genel Merkez kesin hesapları ile birleştirir ve Merkez Yönetim Kurulu'nun onayına sunar. Gerek Partinin gelirlerinin

toplanmasının gerekse harcamaların yapılmasının yasalara ve tüzüğe uygun olarak yerine getirilmesini sağlar. Partinin demirbaşlarının ve malvarlığının korunmasını

gözetir. Parti Genel Merkezindeki hizmetlerin yürütülmesi, personel yönetimi ve benzeri işlerin yapılmasını gözetir.

3. Memleket Partisi'nde, parti hesaplarının açıklığı esastır. Genel Sayman, partinin gelirlerini ve giderlerini tam bir saydamlık içinde, partinin dijital ortamında ayda bir yenilenen gelir-gider tabloları ile kamuoyuna açıklamak zorundadır.
4. Genel Sayman bu görevlerini, "Hesap İşleri Yönetmeliği"ne uygun olarak yerine getirir. Genel Saymana yokluğunda Genel Sekreterin görevlendireceği bir Genel Sekreter Yardımcısı vekâlet eder.

GENEL BAŞKAN YARDIMCILARI

Madde-36

Genel başkan, Merkez Yönetim Kurulu üyeleri arasından uygun gördüğü on dört (14) kişiyi Genel Başkan yardımcısı olarak görevlendirir ve yetkilendirir. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**

Genel başkanın yokluğunda, Genel Başkanın yazılı olarak görevlendireceği bir Genel Başkan Yardımcısı vekâlet görevini yürütür. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**

Genel Başkan Yardımcıları, Genel Başkanın belirleyeceği görev alanlarına giren konularda Genel Başkanı temsil eder. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**

MERKEZ YÖNETİM KURULU'NUN GÖREVLERİ

Madde-37

1. Kurultayın ve Parti Meclisi'nin kararlarını uygular. Partinin programını, ilkelerini, amaçlarını duyurmak, yaymak, benimsetmek, partiyi seçimlere hazır tutmak ve seçimleri kazanarak iktidar olmak için her türlü girişimi yapar, önlemleri ve kararları alır. Partinin yönetimine ilişkin her türlü iş ve işlemleri yapar.
2. Yasalara, tüzük ve yönetmeliklere uygun çalışmasını sağlar. Genel Merkez organları hariç tüm örgüt kuruluş işlemlerini yürütür.
3. Partinin hukuki varlığını korur. Bunun için yasalara ve tüzüğe uygun bütün kararları alır. Partinin yasal davranış ve uygulama içinde olmasına özen gösterir.

4. Kurultayı, olağan ve olağanüstü toplantılarına yasalar ve tüzüğe uygun biçimde hazırlar. Kurultayın tarihini, gündemini, yerini belirler ve Parti Meclisi'nin onayına sunar.
5. Partinin hükümetle, diğer partilerle ve sivil toplum örgütleriyle ilişkilerini düzenler, bu konuda gereken tüm kararları alır.
6. Başka partilerden gelen katılma, iş birliği, birleşme veya ittifak konularındaki görüşlerini Parti Meclisi'ne sunar.
7. Parti okulunun kurulmasını, düzenlenmesini ve çalışmalarını yürütmesini sağlar. Araştırma, yayın ve parti içi eğitim çalışmalarını düzenler ve yürütür.
8. Toplumsal amaçlı dernek ve kulüpler, demokratik kitle örgütleri, sendikalar, meslek odaları ve benzeri kuruluşlarla ilişkileri düzenler.
9. Çalışma raporunu hazırlar, kurultayda açıklanmak üzere Parti Meclisi'nin onayına sunar. Kurultayda görüşülecek karar tasarımlarını ve önerilerini hazırlar, Parti Meclisi'ne sunar.
10. Yıllık bütçeyi hazırlar. Parti Meclisi'nin onayına sunar ve uygular. Parti kesin hesabını hazırlayıp onayı için Parti Meclisi'ne sunar. Süresi içinde Genel Başkan adına Anayasa Mahkemesi'ne ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderir.
11. Partinin uluslararası ilişkilerini düzenler, bu doğrultudaki çalışmalarını yürütür.
12. Yönetmelik tasarımlarını hazırlar, Parti Meclisi'ne sunar. Bunların uygulanmasını izler ve denetler.
13. Yasa ve tüzük kurallarına uygun çalışmayan örgütleri görevlerinden alır, yerlerine geçici kurullar atar, süresi içinde olağanüstü kongrelerini yapmalarını sağlar.
14. Kongreler ve Kurultay takvimini hazırlar ve süreci yürütür.
15. Partinin amaçlarına uygun olarak taşınır ve taşınmaz mallar ile taşıt araçları alır, kiralar, kullanır, işletir ya da satar. Taşınmaz malların satışı için Parti Meclisi'nden yetki alır.

16. Parti gelirlerini arttırmak amacı ile her türlü önlemi alır, gelir makbuzları bastırır, örgüte gönderir.
17. Tüzüğün diğer maddelerinde Merkez Yönetim Kurulu'na verilen görevleri yerine getirir ve gerekli kararları alır.
18. Merkez Yönetim Kurulu'nun çalışma ilkeleri, yönetim esasları ve diğer konular yönetmelikle düzenlenir.
19. Partide liyakat ve performans, Genel Sekreter tarafından izlenir, Merkez Yönetim Kurulu tarafından değerlendirilir.

GÖREVİN BOŞALMASI

Madde-38

1. Parti örgütünde bir görevlinin kendi isteği ile görevinden ayrılması ya da değişik nedenlerle görevin boşalması durumunda yeni bir görevli belirlenir.
2. Parti Meclisi'nde boşalan üyelikler, sırasıyla aldıkları oy sırasına göre yedek üyelerle doldurulur. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)** Parti Meclisi'ne bütün yedek üyeler çağrıldıktan sonra, üye sayısı, üye tamsayısının üçte ikisinin (2/3) altına düştüğünde, Parti Meclisi için seçim yapılmak üzere Genel Başkan kırk beş (45) gün içinde kurultayı toplantıya çağırır.
3. İl ve ilçe başkanlığı boşaldığında, olağan kongreye kadar görev yapmak üzere yenisi, il ve ilçe yönetim kurulu üyeleri ya da partililer arasından, il ve ilçe yönetim kurulunun üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve oy çokluğuyla en geç on beş (15) gün içinde seçilir. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**
4. İl ve ilçe yönetim kurulu üyeliklerinde boşalma olduğunda, aldıkları oy sırasına göre yedekleri ile doldurulur. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)** Bütün yedeklerin çağrılmasından sonra kurul üyelerinin sayısı, üye tamsayısının üçte ikisinin (2/3) altına inerse ya da asıl üyeliklerde aynı gün içinde yarıdan fazla boşalma olursa, başkan ve kurul, yedekleriyle birlikte düşmüş olur. Bu durumlarda Merkez Yönetim Kurulu, illerde kırk beş (45), ilçelerde otuz (30) gün içinde olağanüstü kongre yapmak üzere illerde yedi (7), ilçelerde beş (5) kişilik geçici kurul atar. Toplantı yapmama nedeniyle kurulların düşmesi durumunda da bu hüküm uygulanır.

5. Diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

GÖREVDEN ALMA

Madde-39

1. Merkez Yönetim Kurulu, yasalarda, tüzükte ve yönetmeliklerde öngörülen görev ve sorumlulukları ve mali yükümlülükleri yerine getirmeyen ya da aksatan; partinin ilkelerine, amaçlarına ve çalışma kurallarına aykırı hareket eden il, ilçe, belde başkanı ve yönetim kurulu üyelerini, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla ve gizli oyla, gerekçesini belirterek görevden alabilir.
2. İl yönetim kurulu, aynı esaslarla ve gerekçesini belirterek ilçe başkanını, ilçe yönetim kurulu üyelerini, belde başkanını ve belde yönetim kurulu üyelerini görevden alabilir. Bu durumda karar, beş gün içerisinde gerekçesi ile birlikte Genel Sekreterliğe bildirilir.
3. İlçe yönetim kurulu, aynı esaslarla ve gerekçesini belirterek belde başkanı ve belde yönetim kurulu üyelerini görevden alabilir. Bu durumda karar, beş (5) gün içerisinde il başkanlığına ve Genel Sekreterliğe bildirilir.
4. Merkez Yönetim Kurulu kararı ile görevden alınanlar, gerekçeli kararın tebliğinden başlayarak beş (5) gün içinde Parti Meclisi'ne itirazda bulunabilir. İtirazın kabulü için üye tamsayısının salt çoğunluğu gerekir, aksi takdirde itiraz reddedilmiş olur. Parti Meclisi'nin kararı kesindir. Bu oylama, gizli oy ile yapılır. (**03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik**)
5. Merkez Yönetim Kurulu dışındaki üst örgüt birimince görevden alınanlar, kendisini görevden alan yönetim biriminin bir üstündeki örgüt birimine, gerekçeli kararın tebliğinden başlayarak beş (5) gün içinde itiraz edebilir. İtiraz üzerine on (10) gün içinde karar verilir. İtirazın kabulü için ilgili kurulun üye tamsayısının salt çoğunluğu gerekir, aksi takdirde itiraz reddedilmiş olur. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.
6. İtirazda bulunmuş olmak, görevi bırakmayı ve devretmeyi geciktirme nedeni sayılmaz.

GÖREVDEN ALINANLARIN YERİNE SEÇİM

Madde-40

1. İl/ilçe başkanı görevden alınmış ise il/ilçe yönetim kurulu kendi üyeleri ya da partililer arasından olağan kongreye kadar görev yapmak üzere üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve oy çokluğuyla bir başkan

seçer. (23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)

2. İl başkanı ve il yönetim kurulu birlikte ya da yalnız il yönetim kurulu görevden alınmışsa Merkez Yönetim Kurulu, başkan dâhil yedi (7) kişilik bir geçici kurul atar. İl geçici kurulu görevden alma kararının bildirilmesinden itibaren kırk beş (45) gün içinde seçimleri yapmak üzere olağanüstü il kongresini toplar. Merkez Yönetim Kurulu, gerekli gördüğü durumlarda bu süreyi uzatabilir. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)** Bu süre içinde kongre toplanmaz ise görevden alma hüküm ifade etmez, geçersizdir.
3. İlçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu birlikte ya da yalnız ilçe yönetim kurulu görevden alınmışsa il yönetim kurulu, başkan dâhil beş (5) kişilik bir geçici kurul atar. İlçe geçici kurulu görevden alma kararının bildirilmesinden itibaren otuz (30) gün içinde seçimleri yapmak üzere olağanüstü ilçe kongresini toplar. Bu süre içinde kongre toplanmaz ise görevden alma hüküm ifade etmez, geçersizdir.
4. Olağanüstü kongrede, üst örgüt biriminin görevden alma nedenlerini saptayan raporu okunur. Görevden alınanların ve görevden alan üst örgüt biriminin temsilcileri, dilerlerse açıklama yapabilirler. Bu açıklamalardan sonra görüşme açılmaz, seçim yapılır. Seçilen başkan ve yönetim kurulu üyeleri olağan il veya ilçe kongresine kadar görev yapar ve görevden alınanların süresini tamamlar.

DANIŞMA KURULLARI

Madde-41

1. Partinin iktidar hedefi doğrultusunda, parti karar organlarının gerekli sosyal, ekonomik, kültürel politikalar oluşturmasına katkıda bulunmak ve parti çalışmalarını geliştirmek, bölge sorunlarını ve ihtiyaçlarını tartışmak üzere ilçelerde "İlçe Danışma Kurulu" ve illerde "İl Danışma Kurulu" toplanır.
2. İl Danışma Kurulu, İl Başkanının başkanlığında üç ayda bir, İlçe Danışma Kurulu ise İlçe Başkanının başkanlığında her ay kendiliğinden ve periyodik olarak toplanır. Toplantı gündemi İl/İlçe Başkanı tarafından belirlenir.
3. Partinin o il veya ilçedeki her bir üyesi, danışma kurulu toplantılarına katılma ve görüş bildirme hakkına sahiptir.
4. Bu kurulların oluşumu, çalışma biçimi, görevleri ve diğer konular yönetmelik ile düzenlenir.

KÜÇÜK KURULTAY

Madde-42

Küçük Kurultay; Partinin genel siyasi stratejisini ve ülke siyasetindeki önemli gelişmeleri değerlendirmek, bu konularda parti örgütünün görüşünü almak üzere en az yılda bir kez toplanır. Partinin en önemli danışma kuruludur.

Küçük Kurultaya;

- a) Genel Başkan,
- b) Parti Meclisi üyeleri,
- c) Partili Milletvekilleri,
- d) Genel Disiplin Kurulu üyeleri,
- e) İl Başkanları,
- f) Büyükşehir, il ve ilçe belediye başkanları,
- g) Yönetmelikle belirlenen esaslara göre belirlenecek il temsilcileri,
- h) Ülke düzeyinde örgütlü sendika ve meslek kuruluşlarının partili genel başkanları,
- i) Genel Merkez düzeyinde görev yapan ve yönetmelikle belirlenecek diğer partililer katılırlar.

Küçük Kurultayın oluşumu, toplantı ve çalışma usulüne ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

PARTİ DENETMENLERİ

Madde-43

1. Merkez Yönetim Kurulu, örgütle ilgili görevlerinin yerine getirilmesine yardımcı olmak üzere Merkez Yönetim Kurulu üyeleri dışındaki Parti Meclisi üyeleri arasından parti denetmenleri görevlendirebilir.
2. Parti denetmenlerinin çalışma yöntemleri, görev ve yetkileri yönetmelikle düzenlenir.

SİYASİ ETİK KURULU

Madde-44

1. Devletin ve yerel yönetimlerin çeşitli kademelerinde görev yapan seçilmiş partililerin, parti örgüt birimlerinin ve diğer partililerin, tüzük ve programda belirlenen ilkeler, amaçlar, politikalar ve siyasal yaşam anlayışı doğrultusunda

görev yapmalarını sağlamak amacıyla Partinin ilk Olağan Kurultayını takiben üç (3) ay içinde bir "Siyasi Etik Kurulu" oluşturulur. Her bir parti üyesinin, partinin çeşitli kademelerinde görev yapan seçilmiş ya da atanmış üyelerin, devletin ve yerel yönetimlerin çeşitli kademelerinde görev yapan bakan, milletvekili, belediye başkanı, belediye meclis üyesi, il genel meclis üyesi gibi seçilmiş parti üyelerinin davranış biçimlerinin, toplumun "Temiz Toplum- Dürüst Siyaset" konusundaki duyarlılığına uygunluğunu denetlemek bu kurulun birinci önceliğidir.

2. Kurulun faaliyet alanı işbu parti tüzüğüne disiplin hükümleri dışında kalan konulardır.
3. Etik Kurul; parti üyesi olmak kaydıyla Cumhurbaşkanlığı, TBMM Başkanlığı, Başbakanlık, Genel Başkanlık, bakanlık, milletvekilliği ve Genel Merkez organlarında görev yapmış olanlar ile eski büyükşehir belediye başkanları arasından Genel Başkan tarafından atanacak yedi (7) üyeden oluşur. Kurulun başkanı, Genel Başkan tarafından belirlenir. Kurulun ve kurul başkanının görev süresi iki (2) olağan kurultay dönemidir. Başkan ve kurul üyeliklerinde herhangi bir nedenle bir boşalma olması durumunda yine aynı yöntemle Genel Başkan tarafından atama yapılır. Genel Başkan gerekli gördüğü takdirde kurul başkan ve üyelerini görevden alabilir, yerlerine yenilerini atayabilir **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
4. Siyasi Etik Kurulu, Genel Başkan tarafından kendilerine sorulan konularda, bağlayıcı olmamak kaydıyla Parti Meclisi ve Merkez Yönetim Kurulu'na tavsiye niteliğinde kararlar sunar.
5. Etik Kurul üyeleri, başka bir parti organında görev alamazlar. TBMM üyeliği, bakanlık, belediye başkanlığı, belediye ve il genel meclisi üyeliği görevleri kurul üyeliği ile birlikte yürütülemez.
6. Kurul, çalışmalarında bağımsızdır.
7. Kurulun görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ KURULU

Madde-45

1. Bilişim ve teknoloji sektöründe yaşanan gelişmeleri etkin ve verimli bir şekilde takip ederek partinin tüm çalışmalarında kullanmak amacıyla Partinin kuruluşunu takip eden 45 gün içinde oluşturulur.

2. Kurul, Genel Başkan tarafından atanacak yedi (7) üyeden oluşur. Kurulun başkanı, Genel Başkan tarafından belirlenir. Kurulun ve kurul başkanının görev süresi iki (2) olağan kurultay dönemidir. Başkan ve kurul üyeliklerinde herhangi bir nedenle bir boşalma olması durumunda yine aynı yöntemle Genel Başkan tarafından atama yapılır. Genel Başkan gerekli gördüğü takdirde kurul başkan ve üyelerini görevden alabilir, yerlerine yenilerini atayabilir. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
3. Bilişim ve Teknoloji Kurulu, Genel Başkan tarafından kendilerine sorulan konularda, bağlayıcı olmamak kaydıyla Parti Meclisi ve Merkez Yönetim Kurulu'na tavsiye niteliğinde kararlar sunar.
4. Kurulun görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM-KONGRELER VE KURULTAY

İLÇE KONGRESİ

Madde-46

1. İlçe kongresinin üyeleri, ilçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu üyeleri, ilçe çevresindeki belediyelerin partili başkanları ve seçilmiş ilçe kongre delegeleridir. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
2. İlçeye kayıtlı üye sayısı dört yüzden (400) az ise üyelerin tamamı ilçe kongre delegesi sayılır.
3. İlçe kongresinin onur üyeleri, o ilçede kayıtlı geçmiş dönem TBMM üyeleri, eski Parti Meclisi ve Genel Disiplin Kurulu üyeleri, eski ilçe başkanları, ilçe çevresindeki belediyelerin eski başkanları, ilçedeki meslek örgütleri ve sendikaların partili başkanları ile partili muhtarlardır.
4. İlçe kongreleri, gündemde belirtilen konuları karara bağlar. İlçe başkanını, ilçe yönetim kurulu üyelerini ve yedeklerini, il kongresine katılacak delegeleri gizli oyla seçer.

İL KONGRESİ

Madde-47

1. İl kongresinin üyeleri, ilin partili milletvekilleri, il başkanı ve il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu başkan ve üyeleri ile büyükşehir partili belediye başkanları ve ilçe kongrelerinden seçilmiş olan il kongresi delegeleridir. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
2. İl kongresinin onur üyeleri, ilde kayıtlı, eski TBMM üyeleri, eski Parti Meclisi ve Genel Disiplin Kurulu üyeleri, eski il başkanları, il ya da büyükşehir belediyelerinin eski başkanları ile ildeki meslek örgütleri ve sendikaların partili başkanlarıdır.
3. İl Kongreleri, gündemde belirtilen konuları karara bağlar. İl başkanını, il yönetim kurulu üyelerini ve yedeklerini, il disiplin kurulu üyelerini ve yedeklerini, kurultaya katılacak delegeleri gizli oyla seçer.

KONGRELERİN SÜRESİ

Madde-48

1. Kongreler iki (2) yılda bir yapılır. Bir (1) yıldan fazla ertelenemez. Kongrelerin başlangıç ve bitiş tarihlerini gösteren kongreler takvimi Merkez Yönetim Kurulu'nca saptanır.
2. Merkez Yönetim Kurulu'nca saptanan süreler içinde olmak koşuluyla ilçe kongrelerinin günlerini il yönetim kurulları, il kongrelerinin günlerini ise Merkez Yönetim Kurulu belirler. Kongre günlerini belirleyen yönetim birimi, alt yönetim birimlerinin görüşünü alır.

KONGRELERE ÇAĞRI, TOPLANTI YETERSAYISI VE GÜNDEM

Madde-49

1. İl kongresinin çağrı ve başvuruları il yönetim kurulunca, ilçe kongresinin çağrı ve başvuruları ilçe yönetim kurulunca yapılır. İl ve ilçe kongrelerinin yeri, günü, saati ve gündemi, yönetim kurullarınca en az on beş (15) gün önce il ve ilçe başkanlıklarında ilan edilir. Bu ilanda, ilk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa ikinci toplantının yeri, günü ve saati de belirtilir. Birinci ve ikinci toplantı arasındaki süre yirmi dört(24) saatten az olamaz. Gazete ile ilan koşulu aranmaz. İl ve ilçe kongreleri üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır. İlk toplantıda yetersayı sağlanamazsa ikinci toplantı katılanlarla yapılır. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
2. Kongreyi başkan ya da görevlendireceği bir yönetim kurulu üyesi açar.
3. Gündem, yönetim kurullarınca belirlenir. Üst örgüt biriminin ya da kongre üyelerinin onda birinin yazılı isteği ile gündeme ekleme yapılabilir. Kongre, çoğunluk kararıyla gündemin sırasında değişiklik yapabilir.

DELEGELİK, KONGRE ÜYELİĞİ VE SÜRESİ

Madde-50

1. Bir kongreye ya da kurultaya katılmak üzere muhtarlık bölgesinde ve kongrelerde seçilen partiliye "delege", partide aldıkları görev nedeniyle kongrelere katılanlara "doğal delege", bunların tümüne "kongre üyesi" denir. İlçe kongre delegesi seçimlerinde, kongre takviminin ilanından üç (3) ay önceki parti üye listesi seçmen listesi olarak esas alınır.

2. Kongre üye tamsayısı, seçilmiş ve doğal delegelerin toplam sayısıdır.
3. Delegelerin kongre üyeliği süresi, seçildikleri kongreyi izleyen olağan kongreye kadardır. Delegelerin görevi, yenileri seçilinceye kadar devam eder.
4. Örgüt birimi, üst örgütün kongresinin ilan edildiği tarihten önce kongresini yapamazsa, üst örgütün kongresine katılamaz.
5. İlçe kongresi delege sayısı en çok dört yüzdür (400). İl kongresi delege sayısı en çok altı yüzdür (600).
6. İl ve ilçe kongrelerinin delege sayıları ile bu delegelerin ilçe ve muhtarlık bölgelerine dağılımı, partinin son milletvekili genel seçiminde, o yerlerde aldığı oyla orantılı olarak Genel Sekreterlik tarafından saptanır.
7. Delege seçimlerinde, genel merkezde tutulan ve siyasi parti siciline bildirilmiş olan üye kütüğü esas alınır. Delege seçimlerine ilişkin diğer konular yönetmelik ile düzenlenir.

KONGRE BAŞKANLIK KURULU

Madde-51

1. Kongre açıldıktan sonra kongre üyeleri ya da partililer arasından bir başkan ile bir başkan yardımcısı ve kongre üyeleri arasından en az bir yazman seçilir. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
2. Disiplin kurulları başkan ve üyeleri, kongre başkanlık kurullarında görev alamazlar.

KONGRE OTURUMU, GÖRÜŞMELER VE KARAR İLKELERİ

Madde-52

1. Aksine karar alınmadıkça, kongre oturumları açıktır.
2. Kongreler, aksine hüküm bulunmayan durumlarda, hazır bulunanların salt çoğunluğu ile karar alırlar.
3. Kongrelerde çalışma ve hesap konuları, bunlarla ilgili raporlar okunduktan sonra görüşülüp onaylanabilir.

4. Aksine karar yoksa kararlar, işari oylama ile alınır.
5. Kongrelerde gündem konuları sıra ile ele alınır, söz isteyenlere sırayla söz verilir. Konularla ilgili söz süreleri, konuların görüşülmesine başlanırken kongre üyelerinin iradesi ile belirlenir.
6. Onur üyeleri ve geçici kurul başkan ve üyeleri söz alabilir, önerilerde bulunabilir, ancak oy kullanamazlar.
7. Üst örgüt yönetim kurulu başkanı ya da temsilcisine, Parti Meclisi, Genel Disiplin Kurulu ve TBMM üyelerine istediklerinde, sıra gözetilmeksizin söz verilir. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
8. İstekli olması halinde çalışma raporu üzerinde beş, diğer konularda üç (3) üye konuşmadan yeterlik önergesi oylanmaz. Çalışma raporuna yazılı olarak karşı oy vermeyen yönetim kurulu üyesi rapor üzerinde konuşamaz.

KONGRELERDE ADAYLIK

Madde-53

Kongrelerde başkan adayı olabilmek için üye tamsayısının en az yüzde beşinin (5) yazılı önerisi gerekir. Kongrelerde adaylar, seçimlere geçilmeden önce saptanır. Aday olmayanlar seçilemez. Başkanlık için sadece bir adaya imza verilebilir. Birden çok adaya imza veren delege, kongre başkanlık kurulunca çağrılır ve hangi aday için imza verdiği saptanır. Aksi halde mükerrer imzalar tüm adaylar için geçersiz olur.

SEÇİMLERDE KULLANILACAK OY PUSULASI VE OYLAMA

Madde-54

1. İl ve ilçe kongre seçimlerinde kural, çarşaf listedir. Çarşaf liste, tüm adayların yer aldığı tek ve ortak listedir. Çarşaf listede adaylar, kongre başkanlık kurulunca çekilen kurada belirlenen harften başlamak üzere soyadı esasına göre sıralanır. Oylama, seçilecek sayıda adayın adının yanına işaret konularak yapılır. Seçilecek üye ya da delege sayısından fazla veya yüzde doksandan az işaretlenmiş oy pusulaları geçersizdir. Adayların aldıkları oy sırasına göre genel sıralama yapılarak asıl ve yedek üyeler belirlenir. En çok oy alanlar asıl, ondan sonra gelenler yedek üye seçilmiş olur. Eşit oy alanlar arasında kura yoluyla sıra saptanır.

2. Gündemin çalışma raporu ve görüşmeler maddesine geçilmeden önce kongre üye tamsayısının onda birinin yazılı önerisi üzerine blok liste usulü ile seçimlerin yapılmasına kararverilebilir.
3. Blokliste, başkan adayları tarafından sunulan, seçilecek sayıda, asıl ve yedek üye adayları ile delege adaylarının yer aldığı listedir. Liste, yedek üyelikler hariç soyadına göre alfabetik sırayla hazırlanır. Delege adaylığı hariç, bir aday blok listelerden yalnızca birinde yer alabilir. Bir adayın birden çok listede yer alması halinde kongre başkanlık kurulunca adayın hangi listede yer almak istediği saptanır. Aksi halde adayın listelerdeki adaylığı düşer. Blok listelerde yer almayanlar bireysel aday olabilir. Blok listede yazılı adlar çizilebilir, çizilen adlar yerine yeni ad yazılabilir. Adayın en çok oy aldığı listedeki oyu ile adayın yer almadığı listelerde çizilip yazılmak suretiyle aldığı oylar toplanır. Seçilecek üye ya da delege sayısından fazla veya yüzde doksandan az işaretlenmiş oy pusulaları geçersizdir. Aldıkları oya göre seçilenler saptanır. Eşit oy alanlar arasında kura çekilir.
4. Çarşaf ve blok listelerde; başkan, yönetim kurulu asıl ve yedek üyeleri, varsa disiplin kurulu asıl ve yedek üyeleri, üst kademe delegeleri ayrı ayrı yer alır. Listeler başkanlık kurulunca kesinleştirilir, seçim kurulunca mühürlenerek oy pusulasına dönüştürülür.
5. Seçimlerde, kongre üye tamsayısının onda birinden az oy alanlar asıl ya da yedek üyeliğe seçilmiş sayılmazlar. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**
6. Kongrede sıra seçimlere geldiğinde, kongre başkanlık kurulu görevi, yetkili ve görevli seçim kurulu başkanlığına bırakır.

7. Kongreler ve seçimlere ilişkin diğer tüm konular yönetmelikle düzenlenir.

OLAĞANÜSTÜ KONGRELER

Madde-55

1. Üst örgüt yönetim kurulu kararıyla ya da kongre üyelerinin beşte birinin, on beş (15) günlük süre içinde noterden onaylı imzalarıyla yaptıkları başvurular üzerine yönetim kurulunun çağrısıyla en geç kırk beş (45) gün içerisinde olağanüstü kongre yapılır.
2. Üye tamsayısının beşte birinin toplamış olduğu imzalarla olağanüstü kongreye gidilebilmesi için imzaların on beşinci günün bitiminden itibaren

yedi (7) gün içerisinde ilgili örgüte teslim edilmesi gerekir. On beş (15) günün bitiminden sonra imza çekilmesi hüküm ve sonuç doğurmaz. On beş (15) günlük sürenin başlangıcı ilk imza tarihidir.

3. Olağanüstü kongrenin gündemi, kongre isteminde bulunanlar tarafından belirlenir. Üyelerin başvurusunun aynı (ortak) gündemle yapılması gerekir. Olağanüstü kongrelerde gündemden başka bir konu görüşülemez. Seçim yapılamaz.
 4. Ancak olağanüstü kongreyi isteyenlerin sayısı kongre üye tamsayısının salt çoğunluğunu sağlıyorsa, olağanüstü kongrenin gündemine, güven oylaması ve seçim maddeleri konabilir. Ancak bu durumda seçim yapılabilir.
 5. İlgili örgüt birimi tarafından bu usullere göre toplantı çağrısı yapılmadığı takdirde, üst örgüt yönetim kurulu olağanüstü kongre çağrısında bulunarak kongrenin toplanmasını ve yapılmasını sağlar.
 6. Kongreler Takvimi ilan edildikten sonra olağanüstü kongre yapılması, süreç takvimden önce başlamış olsabile Merkez Yönetim Kurulu'nun iznine bağlıdır.
7. Olağanüstü kongrelere ilişkin diğer tüm konular yönetmelikle düzenlenir.

İTİRAZ

Madde-56

1. İl ve ilçe kongrelerinde seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile seçim sonuçlarına, tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki (2) gün içinde, yetkili ve görevli seçim kuruluna itiraz edilir. İlçe seçim kurulunun kararı kesindir.
2. İlçe kongresi delege seçimleri ile ilgili itirazlar, sonuçların ilan tarihinden itibaren iki (2) gün içinde o ilçede kayıtlı üyelerce ilçe yönetim kuruluna yapılır. İlçe Yönetim Kurulu iki (2) gün içinde karar verir. Bu karara karşı iki (2) gün içinde il yönetim kuruluna itiraz edilebilir. İl yönetim kurulunun iki (2) gün içinde vereceği karar kesindir.
3. İlçe kongresinin seçim dışındaki kararlarına ilişkin itirazlar, kongre üyelerince iki (2) gün içinde il yönetim kuruluna yapılır. İl yönetim kurulunun iki (2) gün içinde vereceği kararlar kesindir.

4. İl kongresinin seçim dışındaki kararlarına ilişkin itirazlar, kongrenin bitişini izleyen iki (2) gün içinde kongre üyelerince Merkez Yönetim Kurulu'na yapılır. Merkez Yönetim Kurulu'nun yedi (7) gün içinde vereceği karar kesindir.
5. İtirazlar, yetkili kurullara yazılı olarak yapılır. İtiraz, işlemin yürütülmesini durdurmaz.

KURULTAY

Madde-57

1. Kurultay, partinin en yüksek organıdır. Yasa ve tüzük kuralları içinde, toplumun ve ülkenin genel sorunlarını ve parti tutumunu görüşüp karara bağlar.
2. Kurultayda Genel Başkan, Parti Meclisi üyeleri ve yedekleri, Genel Disiplin Kurulu üyeleri ve yedekleri gizli oyla seçilir.

KURULTAY ÜYELERİ

Madde-58

1. Kurultay, doğal ve seçilmiş üyelerden oluşur. Doğal üyeler Genel Başkan, Parti Meclisi üyeleri, TBMM'nin partili üyeleri ve partili bakanlar, Genel Disiplin Kurulu Başkanı ve üyeleridir.
2. Toplam seçilmiş delege sayısı Siyasi Partiler Kanunu gereğince altı yüz (600) olan milletvekili sayısının iki katı bin iki yüzdür (1.200). Öncelikle her ilde Siyasi Partiler Kanunu gereğince sahip olduğu milletvekili sayısı kadar delege tahsis edilir. Geriye kalan altı yüz 600 delege ise şu şekilde belirlenir: 600 rakamının Partinin son milletvekili genel seçiminde almış olduğu toplam oya bölünmesiyle bir katsayı elde edilir. Bu katsayının Partinin o ilde almış olduğu toplam oy sayısı ile çarpımı sonucu bulunacak rakam, her ildeki geriye kalan delege sayısını oluşturur. Kurultayın yapılacağı tarihe göre, Partinin katıldığı genel seçim olmamış veya Partinin seçimlere katılmamış olması gibi hallerin varlığında, her il; seçmesi gereken milletvekili sayısının iki katı delege ile Kurultayda temsil olunur. İl kongrelerinde ilin kaç adet Kurultay delegesi seçeceği, kongre seçim takvimine karar verildiğinde; Genel Sekreterlik tarafından hesaplanır ve Parti Meclisince onaylanarak il başkanlıklarına bildirilir. Hatalı hesaplamalar, aynı yöntemle düzeltilir.

3. Parti üyeliği devam etmek kaydıyla Cumhurbaşkanlığı, Genel Başkanlık, Parti Meclisi üyeliği, Genel Disiplin Kurulu başkanlık ve üyeliği, bakanlık, TBMM üyeliği yapmış olanlar; Siyasi Etik Kurulu Başkan ve üyeleri, kurultay üyesi olmayan il başkanları ile kadın ve gençlik kolları genel başkanları, parti üyesi büyükşehir ve il belediye başkanları, meslek örgütleri ve sendikaların en üst birimlerinin partili başkanları onur üyesidir.

KURULTAYA ÇAĞRI VE GÜNDEM

Madde-59

1. Kurultay iki (2) yılda bir toplanır. Bir (1) yıldan fazla ertelenemez. Kurultayın toplanacağı yer, gün ve saat ile gündemi Parti Meclisince belirlenir ve en az otuz (30) gün önce Genel Başkan tarafından duyurulur. Birinci toplantıda çoğunluk sağlanamaması nedeniyle ikinci toplantının yapılması halinde iki toplantı arasındaki süre en az yirmi dört(24) saat olmalıdır. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
2. Kurultay tarihinden yedi (7) gün öncesine kadar Genel Sekreterliğe ulaşmak koşulu ile kurultay üye tamsayısının en az beşte birinin imzasını taşıyan konular geçici gündeme alınır. Bu konuların görüşülebilmesi, kurultayın kararına bağlıdır. Oylamadan önce, gündem önerisine ilişkin olarak önergede imzası olanlardan birisi ile Merkez Yönetim Kurulu adına bir üye konuşabilir.

OLAĞANÜSTÜ KURULTAY

Madde-60

1. Genel Başkan; doğrudan ya da Parti Meclisi'nin kararı ya da kurultay üye tamsayısının beşte birinin on beş (15) günlük süre içinde noterden onaylı imzaları ile yaptıkları başvuru üzerine olağanüstü kurultayı toplantıya çağırır.
2. Birden fazla çağrının bulunması halinde, Genel Başkan bu çağrıları birleştirebilir. Birleştirilerek yapılan olağanüstü kurultay çağrısının gündeminde, her çağrının gündemi ayrı ayrı yer alır ve ayrı ayrı oylanır.
3. Üye tamsayısının beşte birinin talebiyle kurultayın olağanüstü toplantıya çağrılabilmesi için imzaların, on beşinci (15) günün bitiminden itibaren yedi gün (7) içerisinde Genel Sekreterliğe teslim edilmiş olması gerekir. On beşinci (15) günün bitiminden sonra imza çekilmesi hüküm ve sonuç doğurmaz.

On beş (15) günlük sürenin başlangıcı ilk imza tarihidir.

4. Olağanüstü kurultayın gündemi, isteyenlerce düzenlenir. Üyelerin başvurusunun aynı (ortak) gündemle yapılması gerekir. Olağanüstü kurultayda gündemden başka bir konu görüşülemez. Seçim yapılamaz. Ancak Genel Başkan gündeme seçim maddesi koyabilir.
5. Olağanüstü kurultay isteminde bulunan kurultay üyelerinin sayısı üye tamsayısının salt çoğunluğunu sağlıyor ise gündeme, güvenoyu ve seçim maddesi konulabilir.
6. Olağanüstü kurultay, en az on beş (15) gün önce ilgililere duyurulmak koşuluyla en geç kırk beş (45) gün içinde yapılır.

AÇILIŞ VE BAŞKANLIK KURULU

Madde-61

1. Kurultay toplantı yetersayısı, üye tamsayısının salt çoğunluğudur. İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa ikinci toplantı katılanlarla yapılır.
2. Kurultayı, Genel Başkan ya da görevlendireceği bir Merkez Yönetim Kurulu üyesi açar.
3. Kurultay açıldıktan sonra Kurultay üyeleri ya da partililer arasından bir başkan ile kurultay üyeleri arasından yeterli sayıda başkan yardımcısı ve yazman üye seçilerek "Başkanlık Kurulu" oluşturulur. Genel Disiplin Kurulu başkan ve üyeleri, Kurultayda başkanlık kurulu üyesi olamazlar. Kurultay Başkanlık Kurulu seçimine ilişkin oylama, aksine karar alınmadıkça işari oyla yapılır. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**

KURULTAY GÖRÜŞMELERİ VE KARARLARI

Madde-62

1. Kurultayda gündemdeki konular görüşülür. Aksine hüküm yoksa kararlar işari oylamayla ve hazır bulunanların salt çoğunluğuyla alınır.
2. Kurultaya sunulacak rapor ve karar tasarıları ile ilgili hazırlık komisyonları oluşturulur. Hazırlık komisyonları; Genel Başkanca görevlendirilecek üç (3) Parti Meclisi üyesi, TBMM Grubunca görevlendirilecek iki (2) TBMM üyesi, il başkanlıklarının görevlendireceği birer (1) kurultay üyesinden oluşur. Komisyonlar, Kurultaydan önce toplanarak rapor ve karar tasarılarını görüşürler.

3. Kurultayda TBMM Grubundan iki (2), illerden birer (1) temsilci kurultay komisyonlarına seçilir. Genel Başkan tarafından belirlenen üçer (3) Parti Meclisi üyesi de kurultay komisyonlarına katılır. Hazırlık komisyonlarından geçen rapor ve karar tasarıları, kurultay komisyonlarınınca görüşülüp kurultaya sunulur.
4. Kurultay komisyonlarında görüşme konusu yapılmış rapor ve karar tasarıları dışında önerge verilemez, görüşme ve oylama yapılamaz.
5. Parti Meclisi raporuna karşı oy yazısı koymamış olan Parti Meclisi üyeleri, kurultayda rapor üzerine konuşamaz.

KURULTAYDA SEÇİMLER

Madde-63

1. Seçimlere geçilmeden önce adaylar saptanır. Aday olmayanlar seçilemez.
2. Genel Başkanlığa sadece işbu Tüzüğün 28. Maddesi gereğince belirlenen kişi aday olabilir.
3. Seçimlerde kural, mutlak surette çarşaf listedir. Başka bir yöntemle seçimlerin yapılmasına karar verilemez. Çarşaf liste, tüm adayların yer aldığı tek ve ortak listedir. Çarşaf listede adaylar, kurultay başkanlık kurulunca çekilen kurada belirlenen harften başlamak üzere, soyadı esasına göre sıralanır. Oylama, seçilecek sayıda adayın adının yanına işaret konularak yapılır. Seçilecek üye sayısından fazla veya yüzde doksandan az isim işaretlenmiş olan oy pusulaları geçersizdir. Adayların aldıkları oy sırasına göre genel sıralama yapılarak asıl ve yedek üyeler belirlenir. En çok oy alanlar asıl, ondan sonra gelenler yedek üye seçilmiş olur. Eşit oy alanlar arasında ad çekme yoluyla sıra saptanır. **Ancak olağanüstü kurultaylarda, kurultaya katılanların salt çoğunluğu ile alacağı kararla asıl ve yedek üyelerin belirlenmiş olduğu blok listelerle ve kurultay üye tam sayısının onda birinin yazılı önerisi üzerine blok liste yöntemi ile seçim yapılabilir. Blok listede organlar ayrı ayrı yer alır. Blok liste, seçilecek sayıda asıl ve yedek üye adaylarının yer aldığı listedir. Liste, yedek üyelikler hariç soyadına göre alfabetik sırayla hazırlanır. Bir aday blok listelerinden yalnızca birinde yer alabilir. Bir adayın birden çok listede yer alması halinde kongre kurultay divanınca adayın hangi listede yer almak istediği saptanır. Aksi halde adayın listelerdeki adaylığı düşer. Blok listelerde yer almayanlar bireysel aday olabilir. Blok listede yazılı adlar çizilebilir. Çizilen adlar yerine yeni ad yazılabilir. Adayın en çok**

oy aldığı listedeki oyu ile adının yer almadığı listelerde çizilip yazılmak suretiyle aldığı oylar toplanır. Seçilecek üye sayısından fazla veya yüzde sekseninden az işaretlenmiş oy pusulaları oy verilen organ yönünden geçersizdir. Aldıkları oya göre seçilenler saptanır. Yedekler mazbata sırasına göre sırayla çağrılır. (23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)

4. Çarşaf listede organlar, ayrı ayrı yer alır. Listeler başkanlık kurulunca kesinleştirilir, seçim kurulunca mühürlenerek oy pusulasına dönüştürülür
5. Seçimlerde üye tamsayısının onda birinden az oy alanlar, asıl ve yedek üyeliğe seçilmiş sayılmazlar. (23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)
6. Kurultay ile ilgili diğer tüm konular yönetmelikle düzenlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM-SEÇİMLERDE ADAYLARIN SAPTANMASI

TBMM ÜYELİĞİ İÇİN ADAYLARIN SAPTANMASI

Madde-64

1. TBMM üyeliği için adayların belirlenmesinde esas olan bütün seçim çevreleri için önseçim yöntemidir. Ancak siyasi konjonktürün zorlaması halinde Parti Meclisi tarafından aday yoklaması veya merkez yoklaması yöntemleri ile adayların belirlenmesine de karar verilebilir.
2. Önseçim, Siyasi Partiler Kanunu'nda yazılı usul ve esaslara göre, o seçim çevresinde Partiye kayıtlı bütün üyelerin, önseçim seçmeni olarak, yargı gözetim ve denetimi altında, gizli oy, açık tasnif esasına göre adayları ve liste sıralamasını belirlemeleridir.
3. Bir seçim çevresinde aday tespit ve sıralama işleminin aday yoklaması usulü ile yapılmasının kabul edilmesi halinde, bu seçim çevresinde aday yoklamasında seçmen olacak kişiler, "Aday Saptama Yönetmeliği"nde belirlenir. Aday yoklaması Siyasi Partiler Kanunu'nda yazılı usul ve esaslara göre seçim kurullarınca yapılır.
4. Bir seçim çevresinde aday tespit ve sıralama işleminin merkez yoklaması usulü ile yapılmasına karar verilmesi halinde, bu seçim çevresinde adaylar ve sıralama Parti Meclisi tarafından belirlenir.
5. Aday tespit ve sıralama işleminin, ön seçim veya aday yoklaması usullerinden biri ile yapılmasına karar verilmiş olması hallerinde, TBMM toplam üye sayısının %5'ini aşmamak üzere ilini, seçim çevresini ve liste sırasını ön seçim veya aday yoklamasından önce Yüksek Seçim Kurulu'na bildirmek koşuluyla merkez adayı göstermeye Genel Başkan yetkilidir. Ön seçim veya aday yoklamasının kısmi uygulanması halinde Genel Başkan'ın göstereceği kontenjan aday sayısı, ön seçim veya aday yoklaması yapılan seçim çevrelerinden seçilecek milletvekili sayısı toplamının %5'ini aşamaz.
6. Hangi yöntem uygulanırsa uygulansın aday belirlemesi, her iki cinsiyetten de yeterli başvuru bulunması halinde cinsiyetler arası fermuar esasına göre yapılır. Eşit temsile dayalı fermuar sistemi, cinsiyetler arasında ardışık sıralama yapılmasını içermektedir. Yapılan başvurulara, başvuru sayılarına ve önseçim sonuçlarına göre aday listelerine, bir kadın bir erkek ya da bir erkek bir kadın biçiminde

sıralama yapılarak son şekli verilir. Hangi seçim bölgesinde, sıralamanın hangi cinsiyet ile başlatılacağına Parti Meclisi karar verir. Genel esas ve usuller ile seçim bölgelerinde nasıl uygulanacağına ilişkin konularda ve istisnai durumlarda nihai kararı yine Parti Meclisi verir. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**

7. Aday belirlemede Siyasi Partiler Kanunu'ndaki hangi yöntemin uygulanacağına Parti Meclisi karar verir. Parti Meclisi, önseçim ya da aday yoklaması yapılan bir seçim çevresindeki aday listesinde, merkez adaylığı için Siyasi Partiler Kanunu'ndaki hükümlere ve yukarıda yer alan işbu maddenin 5.bendindeki düzenlemeye göre yeteri kadar sıra ayırabilir. Bu anlamıyla bir kişi iki dönem üst üste merkez adayı gösterilemez. Ancak bu kural, bir yıldan fazla olmamak kaydıyla son seçimin yapıldığı tarihi izleyen 1 Ekim günü başlayacak yasama yılı tamamlanmadan seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde uygulanmaz. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
8. İstifa, ölüm ve kısmi iptal gibi nedenlerle aday listelerinde boşalma olması halinde, sıralama ön seçim veya aday yoklaması yöntemlerinden biri ile yapılmış ise boşluk liste sonuna kaydırılarak en çok oy almış liste dışı adayın listeye dâhil edilmesiyle doldurulur. Ön seçim veya aday yoklaması, tümünden veya seçim çevresi ölçeğinde en az 1/3 oranında iptal edilmiş ise, boşalan adaylıkları tamamlamaya Parti Meclisi yetkilidir. Merkez yoklaması yöntemi ile yapılan listelerde meydana gelebilecek boşalmalarda liste kaydırması yapılmaz. Boşalan sıra Parti Meclisi kararı ile belirlenen ismin Yüksek Seçim Kurulu'na bildirilmesiyle doldurulur.
9. Önseçim ya da aday yoklamasına katılanlar, merkez adaylığı için başvuramazlar.
10. Kadınların, gençlerin ve özen gösterir. Parti Meclisi, adayları belirlerken engellilerin TBMM'de temsiline
11. Aday belirlenmesinde merkez yoklaması yapılmasına karar verilen yerlerde, eğilim yoklaması yöntemleri kullanılabilir.
12. Aday olmak isteyen il ve ilçe başkanları ile yönetim kurulu üyeleri yasal süreler içinde görevlerinden istifa etmek zorundadır.

TBMM ÜYELİĞİ İÇİN ADAYLIK ÖNKOŞULLARI VE İNCELEME

Madde-65

1. TBMM üyeliğine adaylık için Genel Sekreterliğe başvurular hakkında Merkez Yönetim Kurulu ön inceleme yapar ve Parti Meclisi'nin onayına sunar. Aday adaylıkları ancak Parti Meclisi tarafından onaylandıktan sonra geçerlidir. Parti Meclisi'nin aday adaylığı talebini reddetmesi üzerine durum, başvuru sahibine bildirilir.

2. Partiye üye olmadan aday olabilme Parti Meclisi'nin kararına bağlıdır.

CUMHURBAŞKANI ADAYININ SAPTANMASI

Madde-66

1. Cumhurbaşkanı adayı, partiye kayıtlı tüm üyelerin katılımı ile yapılacak eğilim yoklaması sonucunda belirlenir. Ancak siyasi konjonktürün zorunlu kıldığı durumlarda hangi yöntemin uygulanacağına Parti Meclisi'nce karar verilir. Genel Başkan, doğal Cumhurbaşkanı aday adaydır. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
2. Cumhurbaşkanı adaylığı eğilim yoklaması, Parti Meclisi tarafından belirlenecek tarihte yapılır. Eğilim yoklamasına ilişkin takvim Merkez Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve ilan edilir. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
3. Parti üyesi olmayanlar Cumhurbaşkanı aday adayı olamazlar.
4. Cumhurbaşkanı aday adaylığı en az iki yüz elli (250) kurultay delegesinin yazılı önerisi ile mümkündür. Mükerrer imzalar geçersizdir.
5. Aday adaylığı başvuruları Genel Sekreterliğe yapılır. Aday adaylığı kesinleşen kişilerin özgeçmişleri tüm il ve ilçe örgütlerine gönderilir.
6. Cumhurbaşkanı adayının saptanmasına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

YEREL SEÇİMLERDE ADAYLARIN SAPTANMASI

Madde-67

1. Yerel seçimlerde adaylar önseçim, aday yoklaması ve merkez yoklaması yöntemleriyle saptanır. Hangi seçim çevresinde hangi yöntemin uygulanacağına Parti Meclisi karar verir. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
2. Önseçim, üye kütüğünde kayıtlı üyelerin katılımı ile yapılır. Aday yoklaması, partide belli görevlere seçilmiş olan delegelerin katılımı ile yapılır. Önseçim ya da aday yoklaması yargı yönetimi ve denetiminde yapılır.
3. Merkez yoklamasında adaylar Parti Meclisi'nce saptanır. Parti Meclisi bu yetkisini ilçe seçimleri için il yönetim kurullarına, belde seçimleri için ilçe yönetim kurullarına devredebilir.

4. Aday belirlemede hangi yöntem uygulanırsa uygulansın İl Genel ve Belediye Meclis üye adayları, Parti organlarında da temsilde adalet ve hakkaniyet ilkesi gereğince, Tüzüğümüzün 64/6 maddesinde yer verilen fermuar sistemiyle belirlenir. Genel esas ve usuller ile seçim bölgelerinde nasıl uygulanacağına ilişkin konularda nihai kararı, yönetmelik çerçevesinde Parti Meclisi verir.
5. Yerel seçimlerde aday olmak isteyen il ve ilçe başkanları ile yönetim kurulu üyeleri yasal süreler içinde görevlerinden istifa etmek zorundadır.
6. Yerel seçimlerde adayların saptanmasına ilişkin diğer hususlar Yönetmelikle belirlenir. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile eklenmiştir)**

TEMSİLDE ADALETİN SAĞLANMASI

MADDE-68

Adayların belirlenmesinde ırk, dil, din, bedensel engel ve cinsiyet ayrımı gözetmeksizin temsilde adalet, hakkaniyet ve liyakat ilkesi esas alınır.

ADAY SAPTAMAYA İLİŞKİN DİĞER KONULAR

MADDE-69

Aday saptamaya ilişkin diğer tüm konular yönetmelikle düzenlenir.

ALTINCI BÖLÜM-PARTİ GRUPLARI

PARTİ GRUPLARI

Madde-70

Parti grupları; Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Grubu ile İl Genel Meclisi grupları ve Belediye Meclis gruplarından oluşur.

TBMM GRUBU

Madde-71

1. Partili milletvekilleri TBMM Grubunu oluşturur.
2. TBMM Grubu, partinin programı, seçim bildirgesi, kurultay kararları ve Parti Meclisi'nce belirlenen politikalar doğrultusunda yasama organında gerekli çalışmaları yürütür.

TBMM GRUBUNUN YÖNETİM İLKELERİ

Madde-72

1. Genel Başkan, TBMM üyesi ise TBMM Grubunun ve Grup Yönetim Kurulu'nun başkanıdır; değilse grup başkanı grup üyeleri arasından TBMM Grup iç yönetmeliğinde gösterilen yöntemle seçilir. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**
2. TBMM Grubunu oluşturan milletvekilleri özgür iradeleri ile ve gizli oyla Grup Başkanvekillerini, Grup Yönetim Kurulu üyelerini ve Grup Disiplin Kurulu üyelerini seçerler. Grup İç Yönetmeliğinde buna aykırı bir hüküm yer alamaz.
3. Grup Başkanvekillerinin her biri, grubun yasama çalışmalarının yürütülmesinde Genel Başkanın yardımcısıdır ve görevlendirildiği konularda onun vekilidir.
4. Yasama girişimlerinin düzenli biçimde yürütülmesi ve meclis çalışmalarında disiplinin sağlanması, Grup Yönetim Kurulu'nun görevidir.
5. Grup toplantıları, Genel Başkanın uygun gördüğü zamanlarda, grup başkanvekillerinden biri veya Genel Başkanın belirleyeceği bir milletvekili başkanlığında yapılır.

6. Her ay bir kez basına ve izleyicilere kapalı grup toplantısı yapılır.
7. Genel Başkan tarafından görevlendirilen Merkez Yönetim Kurulu üyeleri, Grup Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilir, önerilerde bulunabilir; ancak oy kullanamazlar.
8. TBMM Grubunun yönetim ve disiplin organlarının oluşma biçimi ve yönetimi ile ilgili diğer konular tüzükte belirtilen esaslara aykırı olmamak kaydıyla Grup İç Yönetmeliği ile düzenlenir.

TBMM GRUBU ÜYELERİNİN GÖREVLERİ

Madde-73

1. Yasama çalışmalarında partinin ilkelerine, tüzük ve programına, seçim bildirgesine, Kurultay ve Parti Meclisi kararlarına, Grup Genel Kurulu ve Grup Yönetim Kurulu kararlarına uymakla yükümlüdürler.
2. Grup toplantısına ve grup kararlarına katılmamış olmak, alınan kararlara uyma yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
3. TBMM üyelerinin grup ödentilerinin miktarı ve böylece sağlanan gelirin, Grup ve Genel Merkez çalışmaları için hangi oranda paylaşılacağı, TBMM Grubunca karara bağlanır.
4. TBMM Grubuna ilişkin diğer tüm konular "TBMM Grup İç Yönetmeliği" ile düzenlenir.

BELEDİYE VE İL GENEL MECLİS GRUPLARI

Madde-74

1. Belediye ve il genel meclislerindeki partili üyeler bir grup oluştururlar. Partili belediye başkanı, belediye meclisindeki parti grubunun doğal üyesidir.
2. İl başkanı, il genel meclisi, büyükşehir ya da il belediye meclisi parti gruplarının, ilçe başkanı ilçe çevresindeki belediye meclisi parti gruplarının başkanıdır.
3. Merkez ilçe başkanları il belediye meclisi parti gruplarına üye olarak katılır, grup başkan yardımcısı olarak görev yaparlar.

4. Belediye ve İl Genel Meclisi Grup toplantıları ilgili il/ilçe başkanlığı binasında yapılır.
5. Grup üyeleri partinin ilkelerine, tüzük ve programına, seçim bildirgesine, kurultayın ve kendi kongreleri ile grupların kararlarına uymakla yükümlüdürler.
6. Belediye başkanlarının yürütmeye ilgili yasal görevleri konusunda bağlayıcı grup kararı alınamaz.

YEDİNCİ BÖLÜM-EĞİTİM

PARTİ İÇİ EĞİTİM

Madde-75

Parti içi eğitim, siyasi çalışmanın en temel unsurudur. Parti içi eğitim görmek Genel Başkandan aday üyeye kadar her partilinin hem hakkı hem görevidir. Parti içi eğitim siyaset akademisi biçiminde örgütlenecek bir parti akademisi eli ile yürütülür. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile değişik)**

PARTİ AKADEMİSİ

Madde-76

Parti Akademisi, Merkez Yürütme Kurulu tarafından oluşturulur. Genel Başkan, profesyonel olarak görev yapabilecek ve bir akademiyi yönetebilecek bilgi donanımına ve beceriye sahip bir Parti üyesini Parti Akademisi Müdürü olarak atar. Parti Akademisi Müdürü, her düzeyde eğitim programlarının düzenlenmesinden, yürütülmesinden ve değerlendirilmesinden sorumludur. Parti Akademisi'nin işlerini yapabilmesi için her türlü önlemi almak ve yeterli ödeneği sağlamak Genel Başkan, Parti Meclisi ve Merkez Yönetim Kurulu'nun öncelikli görevlerindedir.

Parti içi eğitim ve Parti Akademisi'nin kuruluş ve işleyişi "Parti Akademisi ve Parti İçi Eğitim Yönetmeliği" ile düzenlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM-PARTİ DİSİPLİNİ

DİSİPLİN KURULLARI

Madde-77

Parti disiplin kurulları şunlardır:

- a. Genel Disiplin Kurulu
- b. TBMM Parti Grup Disiplin Kurulu
- c. İl Disiplin Kurulu

DİSİPLİN KURULLARINA VE İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GENEL HÜKÜMLER

Madde-78

1. Parti suçlarına disiplin cezası verme görevi ve yetkisi disiplin kurullarına aittir.
2. Disiplin Kurulları üye tamsayısının en az üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve hazır bulunanların çoğunluğu ile karar verir. Ancak partiden kesin çıkarma cezaları için üye tamsayısının çoğunluğunun kararı gereklidir.
3. Parti suçlarının yargı organlarının görev alanına girmesi, disiplin kurullarının görev yapmasına ve karar vermesine engel olmaz.
4. Üyenin daha önce disiplin cezası almamış olması veya pişmanlık duyması halinde bir alt disiplin cezası verilebilir.
5. Disiplin Kurulu başkan ve üyeleri; eşleri, birinci ve ikinci derece kan ve sıhri hısımları ile aynı kurulda görev alamazlar. Kendileri, eşleri, birinci ve ikinci derece kan ve sıhri hısımları ile ilgili parti suçuna ilişkin yapılacak disiplin kurulu soruşturmalarına katılamazlar, toplantılarında oycullanamazlar.
6. Disiplin kurulları tarafından verilen cezaları affetmeye Parti Meclisi yetkilidir.
7. Disiplin Kurulu üyeleri; Kurultay ve TBMM Parti Grubu üyelikleri hariç olmak üzere partide başka bir organ veya kurulda görev alamazlar, partiye bir hizmet bağı ile bağılı olamazlar ve partiden herhangi bir surette gelir sağlayamazlar.
8. Disiplin kurulları, re'sen soruşturma başlatamaz ve karar alamaz.
9. Disiplin Kurulu üyeleri ile parti arasında bir hizmet bağı kurulamaz, kendilerine Partiden hiçbir gelir sağlanamaz.
10. Disiplin Kurulu üyesiyken disiplin cezası alan üyenin disiplin kurulu üyeliği, hakkında verilen kararın kesinleşmesiyle sona erer. Disiplin cezası alan üye, bağışlanmış olsa bile cezanın kesinleşme tarihinden itibaren

dört (4) yıl içerisinde disiplin kurulu üyeliğine aday olamaz.

11. Özür bildirmeden üst üste üç (3) olağan toplantıya katılmayan üyenin disiplin kurulu üyeliği düşer. Üyeliğin düştüğünü saptayan disiplin kurulu kararına karşı beş (5) gün içinde yazılı olarak itiraz edilebilir. İtiraz makamı il disiplin kurulu üyeleri yönünden Genel Disiplin Kurulu, Genel Disiplin Kurulu üyeleri yönünden Parti Meclisi, Grup Disiplin Kurulu üyeleri yönünden Grup Genel Kurulu'dur. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.
12. Disiplin kurulları üyeliklerinde boşalma olması durumunda, Genel Disiplin Kurulu ve Grup Disiplin Kurulu üyeliği için Genel Başkan, il disiplin kurulu için il başkanı yedek üyeleri sırası ile göreve çağırır.
13. Yedek üyelerin tamamının çağrılmasından sonra üye sayısı toplantı yetersayısının altında kalmışsa, disiplin kurulu yedekleriyle birlikte düşmüş sayılır. Yeni il disiplin kurulu üyeleri Parti Meclisi'nce seçilir. Genel Disiplin Kurulu'nun düşmüş sayılması halinde; yeni kurulun seçimi için düşme tarihinden itibaren kırk beş (45) gün içinde olağanüstü kurultay toplanır. Bu kurultayda sadece Genel Disiplin Kurulu seçilir. Grup Disiplin Kurulu'nun düşmüş sayılması halinde yeni kurulun seçimi TBMM Grubunca yapılır.
14. Disiplin kurulları; tedbirli olarak disipline sevk edilenler yönünden tedbir kararının verildiği ve varsa kaldırıldığı tarihi kararda belirtir.
15. Disipline sevk işlemini gerçekleştiren organ, suçlama konusu olan eylemi ve uygulanmasını istediği cezayı açıkça belirtir. Disiplin kurulu, isnat edilen eylem ile bağlı, hukuki nitelendirme ve uygulanması istenen ceza hükmüyle ise bağlı değildir.
16. Disiplin cezası alanlardan, aynı parti suçunu yineleyenlere bir üst ceza verilir.
17. Disiplin suçunun, basın yayın organları ya da sosyal medya araçlarıyla işlenmesi halinde eylemin ağırlığına göre bir üst cezayı gerektiren hüküm uygulanabilir.
18. Parti suçu olarak nitelendirilen eylemin, hafifletici nitelikte koşulların bulunması ve etkin pişmanlığın varlığı halinde eylemin gerektirdiği cezaya bir alt ceza gerektiren hüküm uygulanabilir.
19. Disiplin cezası alan üye, bağışlansa bile cezanın kesinleşme tarihinden itibaren dört (4) yıl içerisinde disiplin kurulu üyeliğine aday olamaz. Disiplin kurulu üyesiyken disiplin cezası alan üyenin disiplin kurulu üyeliği, kararın kesinleşmesiyle sona erer.
20. Siyasi Partiler Kanunu'nun 102. maddesinin 2. Bendi uyarınca, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın partiden kesin olarak çıkarılmasını istediği üye, Merkez Yönetim Kurulu'nca gecikmeksizin Genel Disiplin Kurulu'na gönderilir. Genel Disiplin Kurulu, gecikmeksizin toplanarak

konuyu öncelikle görüşür ve

yedi gün içinde karar bağlar. Üye, kurulun konuyu ele aldığı ilk toplantıda, yazılı ya da sözlü olarak savunma yapabilir.

21. Disiplin kurullarına sevk edilen partili, yazılı ya da sözlü savunma hakkına sahiptir. Savunma için süre, çağrı belgesinin ilgiliye tebliğ tarihinden başlamak üzere on beş (15) gündür. Ancak, seçimlerde veya herkesin gözü önünde açıkça veya yayın yoluyla işlenen disiplin suçlarında bu süre yedi (7) gündür. Savunma süresini geçirenler, savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar. Savunmaya çağırma, disiplin kurulu başkanlığınca yazı ile yapılır. Bu yazıda uygulanması istenen disiplin cezası ile bu cezanın istenmesine sebep olan fiiller açıkça gösterilir.
22. Disiplin Kurulları gerekli durumlarda tanık dinleyebileceği gibi gerekli bulunduğu her türlü belge ve bilgiyi ilgili yerlerden isteyebilir.
23. Disiplin cezasını gerektiren eylemin öğrenilmesinden itibaren iki (2) ay, eylemin gerçekleştirildiği tarihten itibaren iki (2) yıl geçtikten sonra disiplin soruşturması yapılamaz, disiplin cezası verilemez.
24. Disiplin Kurulu kararları, kesinleştiği tarihten itibaren uygulanır. Tedbirli geçen süreler, cezaya bağlı sürelerden düşülür.
25. Kesinleşen disiplin kurulu kararları, tüm parti organlarınca derhal, olduğu gibi ve süresince uygulanır.
26. Kurultayda, kongrelerde ve danışma kurullarında disiplin kurullarına gönderme işlemleri ile disiplin kurullarının kararları üzerinde görüşme yapılamaz, karar alınamaz.
27. Disiplin kovuşturması işlemlerindeki tebligat, üyenin parti kütüğünde yazılı adresine yapılır. Bu adrese yapılan tebligat, geçerli kabul edilir.
28. Örgüt birimleri, disiplin kurullarının incelemelerini kolaylaştırmak ve isteklerini sürelerinde yanıtlamak zorundadır.
29. Üyenin hakkındaki disiplin soruşturması devam ederken parti üyeliğinden istifa etmesi halinde soruşturma durdurulur. İstifa eden üyenin yeniden üyelik başvurusunda bulunması halinde hakkındaki soruşturma kaldığı yerden devam eder. Üye, hakkındaki disiplin soruşturması kesin hükme bağlanıncaya kadar parti içi seçme ve seçilme haklarını kullanamaz.

DİSİPLİN İŞLEMLERİNDE YETKİ

Madde-79

1. Parti Meclisi üyelerinin, Genel Disiplin Kurulu başkan ve üyelerinin, TBMM üyelerinin ve partili büyükşehir belediye başkanlarının parti suçu oluşturan eylemleri, Parti Meclisi'nin istemi üzerine Genel Disiplin Kurulu'nca karara bağlanır.
2. İl başkanları, il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu başkan ve üyeleri, il ve ilçe belediye başkanlarının parti suçu oluşturan eylemleri, Merkez Yönetim Kurulu'nun istemi üzerine Genel Disiplin Kurulu'nca karara bağlanır.
3. Yukarıda sayılanlar dışındaki üyelerin ve görevlilerin parti suçu oluşturan eylemleri, il yönetim kurulunun istemi üzerine il disiplin kurulunca karara bağlanır.
4. Partili TBMM üyelerinin grup disiplinine, iç yönetmeliğe, bağlayıcı grup kararlarına aykırı ya da göreviyle bağdaşmayan eylemlerinden doğan parti suçları, Grup Yönetim Kurulu'nun istemi üzerine Grup Disiplin Kurulu'nca karara bağlanır.
5. İl yönetim kurulları, üyelerden ve ilçelerden gelen şikâyet ve dosyalarla ilgili olarak başvuru tarihinden itibaren en geç bir (1) ay içerisinde nihai kararı verir. Bu süre içerisinde karar verilmemesi durumunda istek, reddedilmiş sayılır. Bu durumda ilçe yönetim kurulu ya da şikâyetçi, yedi (7) gün içerisinde Merkez Yönetim Kurulu'na itiraz edebilir.

DİSİPLİN KURULUNA TEDBİRLİ SEVK

Madde-80

1. Partiden geçici veya kesin çıkarmayı gerektiren hâllerde, disiplin soruşturması yaptırmaya yetkili kurul, ilgili üyeyi tedbirli olarak disiplin kuruluna sevk edebilir.
2. Tedbir talebi onaylanmayan üye hakkındaki disiplin soruşturması sürerken üye Partideki hak, görev ve yetkilerini kullanmaya devam eder. Disiplin kurulu tarafından tedbir talebi onaylanan üye, Partideki görevinden derhâl uzaklaştırılır. Uzaklaştırılan üye, seçme ve seçilme hakkı dışındaki hak, görev ve yetkilerini kullanamaz.
3. Tedbir talebine karşı Partili üye, üç gün içinde soruşturmayı yürüten disiplin kurulundan yeniden inceleme isteğinde bulunabilir. Parti üyesinin yeniden inceleme talebinde bulunması halinde, disiplin kurulu tarafından en geç üç (3) gün içinde karar verilir. Yeniden inceleme talebi üzerine disiplin kurulunun

vereceği karar, tedbirin soruşturmanın sonuna kadar uygulanması açısından kesindir. Disiplin soruşturması sonunda verilecek karar ile geçici veya kesin çıkarma cezası kesinleşir. Disiplin kurulu tarafından ceza verilmemesi veya uyarma ve kınama cezası verilmesi halinde tedbir kararı, yeni bir karara gerek kalmadan kalkar ve hakkında tedbir kararı alınan partilinin bütün hakları geri verilir.

İL DİSİPLİN KURULU

Madde-81

1. İl kongresince seçilen yedi (7) asıl ve üç (3) yedek üyeden oluşur.
2. İl disiplin kurulu yeleri, seçim sonuçlarının açıklanmasından itibaren bir hafta içinde il başkanının çağrısı ile en yaşlı üyenin başkanlığında üçte iki çoğunlukla toplanır. Gizli oyla bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter ye seçer.
3. İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa, kurul bir hafta sonra aynı gün ve yerde, aynı gündemle kendiliğinden toplanır.
4. İkinci toplantıda da üçte iki çoğunluğun sağlanamaması halinde il disiplin kurulu kendiliğinden düşmüş sayılır. Bu durumda ilk kongreye kadar görev yapmak üzere Parti Meclisi tarafından yedekleriyle birlikte yeni kurul seçilir.
5. İl disiplin kurulları, en az ayda bir kez, daha önce kurulca saptanan gün ve yerde kendiliğinden toplanır.
6. İl disiplin kurulunun üst üste üç (3) olağan toplantısını ya da bir takvim yılı içerisinde toplam altı (6) olağan toplantısını yapmaması halinde, il yönetim kurulunun başvurusu zerine Parti Meclisi, il disiplin kurulunun düştüğünün tespitine karar verebilir. Bu durumda ilk kongreye kadar görev yapmak üzere Parti Meclisi tarafından yedekleriyle birlikte yeni kurul seçilir.

TBMM GRUP DİSİPLİN KURULU

Madde-82

TBMM Grup Genel Kurulu'nca seçilen ve sayıları Grup İ Yönetmeliğinde belirlenen üyelerden oluşur. Çalışma usulleri ve diğer konular Grup İ Yönetmeliğiyle belirlenir.

GENEL DİSİPLİN KURULU

Madde-83

1. Kurultayca seçilen on beş (15) asıl ve sekiz (8) yedek üyeden oluşur.

2. Genel Disiplin Kurulu üyeleri seçim sonuçlarının açıklanmasından itibaren bir hafta içinde resen en yaşlı üyenin başkanlığında toplanır. Üçte iki çoğunluğun bulunması halinde gizli oyla kendi aralarında bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter seçerler.
3. İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa kurul, bir hafta sonra aynı gün ve yerde, aynı gündemle toplanır. Bu toplantıda da yeterli çoğunluk sağlanamazsa kurul kendiliğinden düşmüş sayılır. Düşme tarihinden sonra kırk beş (45) gün içinde olağanüstü kurultay toplanarak yeni kurul seçilir. Kurultayda sadece Genel Disiplin Kurulu seçimi yapılır.
4. Genel Disiplin Kurulu, en az ayda bir kez, daha önce kurulca saptanan gün ve yerde kendiliğinden toplanır. Üst üste üç olağan toplantısını ya da bir takvim yılı içerisinde toplam altı (6) olağan toplantısını yapmaması durumunda, Merkez Yönetim Kurulu'nun başvurusu üzerine Parti Meclisi, Genel Disiplin Kurulu'nun düştüğünün tespitine karar verebilir. Bu durumda, yeni kurulun seçimi için düşme tarihinden sonra kırk beş (45) gün içinde olağanüstü kurultay toplanır. Bu kurultayda sadece Genel Disiplin Kurulu seçilir.

PARTİ SUÇLARI DİSİPLİN CEZALARI

Madde-84

Parti suçu oluşturan eylemler ve karşılığı olan disiplin cezaları ile bunlara ilişkin bazı hükümler şunlardır:

A) Uyarı: Uyarı cezası, yazılı olarak dikkat çekmektir. Aşağıdaki eylemlerin gerçekleştirilmesi halinde uyarı cezası verilir:

1. Partililerin kişilikleri ile uğraşmak, parti üyeleri hakkında küçük düşürücü sözler söylemek, sövmek.
2. Parti binalarına ve mallarına zarar vermek.
3. Tutulması gereken defter ve kayıtları usulüne uygun olarak tutmamak.
4. Ekonomik durumu müsait olduğu halde aidatını ödememek.
5. Parti organları tarafından verilen görevleri yerine getirmemek, ihmal etmek ve özensiz davranmak.

B) Kınama: Kınama cezası, Parti üyesinin kusurlu olduğunun yazılı olarak bildirilmesidir. Kınama cezası alanlar bir (1) yıl süre ile parti organlarına seçilemezler, seçilmiş iseler görevden alınır. Aşağıdaki eylemlerin gerçekleştirilmesi kınama cezasını gerektirir:

1. Parti yararlarını zedeleyici yayın ve propaganda yapmak.
2. Parti görevlilerine küçültücü sözler söylemek, parti çalışmalarını zorlaştırıcı, uyum ve iş birliği içerisinde çalışmayı engelleyici eylem ve davranışlarda bulunmak.
3. Parti üyeleri hakkında bilerek ve isteyerek aslı olmayan söylentiler çıkarmak, iftira, karalama ve küçük düşürücü beyanlarda bulunmak, bunları yaymak.
4. Geçerli özrü olmaksızın seçimlerde oy kullanmamak.
5. Disiplin kurullarının incelemelerini zorlaştırmak, Genel Disiplin Kurulu'nun görevleriyle ilgili taleplerini belirtilen süre içerisinde yerine getirmemek.
6. Partiye ait ya da parti çalışmalarına tahsis edilmiş ekonomik değerleri usulsüzce kullanmak, israf etmek.
7. Kurultayda, kongrelerde ve danışma kurullarında disiplin kurullarına gönderme işlemleri ile disiplin kurullarının kararları üzerinde görüşme yapmak, karar almak.
8. Bir (1) yıl içinde uyarı cezası gerektiren ikinci bir eylemde bulunmak.
9. Partinin yetkili organlarınca verilen başta sandık kurulu görevlerini mazeretsiz kabul etmemek veya zamanında yerine getirmeyerek ihmalde bulunmak.

C) Geçici Çıkarma: Geçici çıkarma cezası, cezalandırılan üyenin bir yıldan iki yıla kadar parti ile ilişkisinin kesilmesidir. Geçici çıkarma cezası alanlar, bu süre içinde parti üyelerine tanınan hakları kullanamazlar ve cezalarının tamamlanmasından itibaren altı (6) ay süre ile parti organlarına seçilemezler. Geçici çıkarma cezasının uygulanması sırasında kişinin, parti programına, tüzüğüne ve yetkili organların bağlayıcı kararlarına uyma yükümlülüğü devam eder. Geçici çıkarma cezası gerektiren eylemler şunlardır:

1. Gerçeğe aykırı olarak partide kendisine belli görevler verilmiş gibi davranmak ve çalışmak.
2. Parti içinde ve toplumda her türden ayrımcılık yapmak, bu doğrultuda açıklamalarda bulunmak.
3. Gizli yapılması ve gizli kalması kararlaştırılan toplantılardaki konuşmaları açıklamak.
4. Parti çalışmalarında üyelere eylemli saldırıda bulunmak, parti düzenini bozmak, çalışmalarını aksatmak.
5. Parti üyelik başvurularını işlemsiz bırakmak.
6. Bir yıl içinde kınama cezası gerektiren ikinci bir eylemde bulunmak.

D) Kesin Çıkarma: Kesin çıkarma cezası, cezalandırılan üyenin üye kaydının silinerek, süresiz olarak parti ile ilişkisinin kesilmesidir. Kesin çıkarma gerektiren ve parti suçu oluşturan eylemler şunlardır:

1. Ülkemizin kurtarıcısı ve kurucusu, Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK'e hakaret etmek, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu değerleri ile bağdaşmayan davranışlar sergilemek, insan hakları, demokrasi ve hukuk devleti gibi en temel ilkeleri yok sayıcı davranış, söz ve eylemlerin içerisinde bulunmak.
2. Siyasi Partiler Kanunu'na göre parti üyeliğine engel bir fiilden dolayı kesin mahkûmiyetine rağmen partiden istifa etmemekte direnmek.
3. Siyasi Partiler Kanunu tarafından yasaklanmış konuları ihmal etmek suretiyle Parti hakkında kanuni takibata yol açacak davranışlarda bulunmak.
4. Partiden şahsi menfaat sağlamak, partinin itibar ve nüfuzunu diğer kurum ve kuruluşlar üzerinde yetkisiz bir şekilde kullanmak ve istismar etmek, partinin gelir sağlayıcı kaynaklarını özel işlerinde kullanmak.
5. Parti evrak, liste ve kayıtları üzerinde sahtecilik veya hileli işlem yapmak veya saklanması gerekli belgeleri yok etmek, tahrif etmek veya yok etme, tahrif etme teşebbüsünde bulunmak.
6. Seçimlerde usulsüzlük yapmak, seçim işlerinden kaçınmak, seçimler sırasında herhangi bir adayın çalışmasını engelleyici söz ve davranışlarda bulunmak.
7. Geçici çıkarma cezasıyla cezalandırılmış olmasına karşın, aynı cezayı gerektiren yeni bir fiil işlemiş olmak.
8. Kadına şiddet, cinsel taciz ve istismar, terör suçlarından affa veya zaman aşımına uğrasa dahi mahkûmiyet hükmü almış olmak. Irk, dil, din, mezhep, cinsiyet ayrımcılığı yapmak.
9. Seçim dönemlerinde yetkili kurulların onayını almadan başka partiden aday veya bağımsız aday olmak.
10. Seçimlerde mazeretsiz oy kullanmamak, sandık kurulu üyeliği veya müşahitliği gibi verilen görevleri yerine getirmemek.
11. Siyasi Partiler Kanunu ve Parti Tüzüğü'nün hükümlerinde belirtilen partinin organ, delege ve adaylarının seçim esas ve usullerini seçim sonuçlarını etkileyecek şekilde kasten ihlal etmek.
12. Seçimlerde parti aleyhine çalışmalarda bulunmak.
13. Kurultay, kongre, grup ve meclis işlemlerinin, seçim çalışmalarının kanun, tüzük ve yönetmelik kurallarına uygun olmasını engellemek, bozmak,

bozdurmak amacı ile yetkili organlara ve kişilere karşı tüzüğe uygun itirazlar dışında her türlü engelleyici davranışta bulunmak.

14. Partiye üye yazımı ve temsil ile ilgili kuralları çiğnemek.
15. Partiyi temsil görevini içeren bir görevi bulunması halinde (il-ilçe başkanı) partiyi borçlandırmak, yetkili kurullardan izin ve onay almadan mali yükümlülük altına girmek.
16. Davranışları ile partiye zarar veren partinin politikalarının kamuoyu nezdinde olumsuz manada algılanmasına ve tartışılmasına neden olan, yetkili olmadığı halde parti yetkilisiymiş gibi hareket eden, Genel Başkan ve Parti Meclisi üyeleri hakkında hakaret içeren sözler sarf eden veya sosyal medya paylaşımları yapan, Parti Meclisi ve Genel Disiplin Kurulu üyeleri bakımından Genel Başkanın, diğer partililer tarafından üstünde bulunan örgüt başkanının yazılı uyarısına rağmen bunu yapmaya devam etmek. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile eklenmiştir.)**

Partiden kesin çıkarma kararı, üyenin kayıtlı bulunduğu ilçe başkanlığı tarafından Parti kayıtlarından isminin silinmesi suretiyle yerine getirilir. Karar, gereği için ayrıca derhal Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirilir.

DISİPLİN KURULU KARARLARI VE İTİRAZ USULÜ

Madde-85

1. Kendilerine gönderilen dosyaları il disiplin kurulları iki ay (2), Genel Disiplin Kurulu dört ay (4) içinde karara bağlar.
2. Disiplin kurulları, öngörülen süre içinde sonuçlandırılmayacak disiplin dosyaları için gerekçesini belirterek Parti Meclisi'nden ek süre isteyebilir. Verilecek ek süre bir aydan uzun olamaz. Bu süreler içinde karar verilmemesi halinde disiplin soruşturması düşer.
3. Genel Disiplin Kurulu ve Grup Disiplin Kurulu kararları kesindir.
4. İl disiplin kurulu kararlarına karşı kararın bildirilmesinden itibaren on (10) gün içinde; disipline sevk edilen, eylemden zarar gören, sevk eden organ ve soruşturmanın ilçe yönetim kurulu talebiyle başlatılması halinde ilçe yönetim kurulu, Genel Disiplin Kurulu'na itirazda bulunabilir. Bu itiraz üzerine Genel Disiplin Kurulu'nun vereceği karar kesindir.

BAĞIŞLAMA

Madde-86

1. Kesinleşen cezaları bağışlama yetkisi Parti Meclisi'nindir.
2. Merkez Yönetim Kurulu, bağışlanmak isteyen üyenin yazılı başvurusu üzerine, bu başvuruyu üyeyi disiplin kuruluna gönderen örgüt organının

görüşünü de alarak, disiplin dosyası ile birlikte Parti Meclisi'ne sunar. Gönderen organın Parti Meclisi olması halinde görüş, Merkez Yönetim Kurulu tarafından bildirilir.

3. Parti Meclisi bağışlama ile ilgili kararını gizli oyla verir.

Madde-87

Disiplin işlerine ilişkin diğer bütün konular yönetmelikle düzenlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM-MALİ HÜKÜMLER

Madde-88

Parti; gelir, gider, bütçe ve kesin hesap işlem ve uygulamalarında Siyasi Partiler Kanunu ve diğer mevzuat hükümlerine uygun hareket etmekle yükümlüdür. İşbu Tüzükte düzenlenmeyen konularda Siyasi Partiler Kanunu'nda yer alan hükümler uygulanır. Partinin gelirleri sadece parti tüzel kişiliği adına kabul edilebileceği gibi giderleri de aynı şekilde parti tüzel kişiliği adına yapılabilir.

GELİR KAYNAKLARI

Madde-89

Partinin gelir kaynakları şunlardır:

- a) Parti üyelerinden alınacak giriş ve üyelik aidatları.
- b) Partili milletvekillerinden alınacak milletvekilliği aidatı. Partiye mensup milletvekillerinin ödeyeceği aidat miktarı ve bu suretle toplanan paraların grup faaliyetlerine ve parti merkezine ayrılacak kısmı, TBMM Grubu kararıyla belirlenir. Ancak, bu miktarın yıllık tutarı milletvekili ödeneğinin net bir aylık tutarını geçemez.
- c) Milletvekilliği, belediye başkanlığı, belediye meclis üyeliği ve il genel meclis üyeliği aday adaylarından alınacak adaylık başvuru ücreti. Sosyal güvencesi olmayan kadınlar ve 25 yaş altı gençlerden ve engelli yurttaşlardan adaylık başvuru ücreti alınmaz.
- d) Parti yayınlarının satışbedelleri.
- e) Üye kimlik kartlarının ve parti defter, makbuz ve kâğıtlarının verilmesi karşılığında alınacak paralar.
- f) Parti bayrağı, flaması, rozeti ve benzeri rumuzların satışından sağlanacak gelirler.
- g) Parti tarafından düzenlenen etkinliklerden (konser vb.) sağlanacak gelirler.
- h) Parti, Siyasi Partiler Kanunu'nda belirtilen sınırlamalara uymak koşulu ile bağış alabilir. Siyasi Partiler Kanunu'nun 66. maddesi ve Ek 6. maddesine aykırı hiçbir ayni ve nakdi yardım ve bağışı kabul edemez. Parti, yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan, Türk uyruğunda olmayan gerçek ve tüzel kişilerden herhangi bir suretle ayni veya nakdi yardım ve bağış kabul edemez.
- i) Parti mal varlığından elde edilecek gelirler. Siyasi Partiler Kanununun 110. maddesi uyarınca partiye intikal edecek taşınır ve taşınmaz mallar ile doğmuş ve doğacak her türlü hak ve alacaklar.
- j) Hazine yardımları.

GİDERLER

Madde-90

1. Giderler, Partinin amaç ve ilkeleri doğrultusunda yapılır.
2. Partinin yapacağı harcamalar, sözleşmeler ve girişeceği yükümlülükler, Genel Merkezde parti tüzel kişiliği, illerde il yönetim kurulu, ilçelerde ilçe yönetim kurulu adına yapılır.
3. İl ve ilçe yönetim kurullarının parti tüzel kişiliği adına sözleşme yapması ya da hüküm üstlenmesi Merkez Yönetim Kurulu'nun iznine bağlıdır. Önceden izin alınmadan girişilen hizmet sözleşmesi dâhil, her türlü sözleşme ve yükümlülüklerden dolayı parti tüzel kişiliği sorumlu tutulamaz; Genel Başkana, Genel Başkan Yardımcılarına, Genel Sekretere, Merkez Yönetim Kurulu'na, Parti Meclisine ya da parti tüzel kişiliğine karşı kovuşturma yapılamaz. Bu durumlarda sorumluluk, sözleşmeyi yapan ya da yükümlülük üstlenen kişiye ya da kişilere düşer.
4. Harcamaları, bütçeye uygun olarak, Genel Merkezde Genel Sayman, İl/İlçelerde sayman üye yapar. Bütçe dışı harcamalar, Merkez Yönetim Kurulu'nun ve ilgili yönetim kurullarının kararına bağlıdır.

BÜTÇE

Madde-91

1. Partinin Genel Merkez bütçesi, Merkez Yönetim Kurulu tarafından hazırlanır ve Parti Meclisi'nin onayı ile yürürlüğe girer.
2. İl ve ilçelerin bütçeleri, yönetim kurullarınca hazırlanır ve üst örgüt biriminin onayı ile yürürlüğe girer.
3. Örgüt birimlerinin oluşturduğu komisyonların ve çalışma gruplarının gelir ve giderleri, bağlı buldukları yönetim birimi bütçelerinde gösterilir.
4. Partiye ödenecek hazine yardımının belirli bir kısmı il ve ilçe örgütlerinin siyasi faaliyetleri için ayrılır. Ayrılan bu kısmın İl/İlçe örgütlerine hangi oranda paylaşılacağına ve paylaşılma yöntemine Parti Meclisi karar verir.

KESİN HESAP

Madde-92

1. Genel Merkezin kesin hesabı Kurultayda, İl/İlçe örgütlerinin kesin hesapları İl/İlçe kongrelerinde incelenir ve karara bağlanır.
2. İl başkanlıkları, bağlı ilçeleri de kapsayacak şekilde bütçe yılını izleyen nisan ayı sonuna kadar, bir önceki yıla ait bütçe uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesabını hazırlar ve Genel Saymanlığa gönderir. Genel Sayman da aynı sürede kesin hesap raporunu hazırlar ve illerden gelenlerle birlikte incelenir.

birleştirilerek karara bağlanmak üzere, Merkez Yönetim Kurulu'na sunar. Merkez Yönetim Kurulu'nda görüőülen kesin hesap raporu onaylanmak üzere Parti Meclisi'ne sunulur.

KESİN HESABIN BİLDİRİMİ

Madde-93

Genel Sayman, Parti Meclisi tarafından incelenerek birleştirilen ve karara bağlanan Partinin kesin hesabı ile her ile ait kesin hesap rapor örneğinin onaylı birer suretini, haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesi'ne ve bir örneğini bilgi amacıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderir.

PARTİ DEFTERLERİ

Madde-94

Her kademedeki parti organları üye kayıt defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri ile demirbaş eşya defteri tutmak zorundadırlar.

Üye kayıt defteri, mahalle ve köy esasına göre tutulur.

Karar defteri, ilgili örgüt biriminin kararlarını, tarih ve numara sırasıyla içerir. Kararlar oylamaya katılanlar tarafından imzalanır. Kongre tarafından alınan kararları da içermesi gereken kongre tutanak özetleri başkanlık divanı üyelerince imzalanır.

Gelen ve giden evraklar, tarih ve numara sırasıyla gelen ve giden evrak kayıt defterine kaydedilir ve gelen evrakın asılları ile gönderilen evrakın örnekleri bu tarih ve numaralar altında dosyalarda saklanır.

Parti adına elde edilen gelirlerin alındığı, yapılan giderlerin ne gibi işlere ve yerlere harcandığı ilgili defterlere sıra ile ve belgeleri de belirtilerek geçirilir.

Bütün defterlerin sayfaları ve kaç sayfadan ibaret oldukları örgütün bulunduğu ilgili seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenir ve tasdik edilir.

Partiye giriş işlemlerini gösteren üyelik bildirimlerinin birer örneği, il ve ilçe başkanlıklarında alfabetik sıra esasına göre tasnif edilmiş olarak ayrı bir dosyada saklanır.

Parti organ ve kurullarınca tutulmasında fayda görülen diğler defterler, parti tüzük ve yönetmeliklerinde gösterilir.

Parti genel merkezinde üye kayıt defterlerinin özetinin nasıl tutulacağı, bütçe ve kesin hesabın nasıl hazırlanıp düzenleneceği yönetmelikle belirlenir.

MALİ İŞLEM VE UYGULAMALAR YÖNETMELİĞİ

Madde-95

1. Parti hesapları bilanço esasına göre düzenlenir.
2. Parti gelirlerinin toplanmasında ve harcamalarda uygulanacak kurallar, bütçe ve kesin hesabın hazırlanması; gelir alındıklarının ve tutulması zorunlu defterlerin biçimi, basımı ve dağıtımı, örgüt yönetim birimlerinin bu konudaki görevleri ve sorumlulukları, Siyasi Partiler Kanunu'nun öngördüğü ilkelere ve kurallara uygun olarak düzenlenen "Mali İşlem Uygulamalar Yönetmeliği" ile belirlenir.

SAYDAMLIK

Madde-96

Partinin bütçesi, bilançosu, gelir ve gider cetvelleri, kesin hesabı, Anayasa Mahkemesi'nce yapılan mali denetim sonucu dâhil olmak üzere, tüm mali tablo ve raporlar Partinin resmi internet sitesinde yayınlanır.

ONUNCU BÖLÜM-ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

PARTİNİN TÜZEL KİŞİLİĞİNE SON VERME

Madde-97

Partinin tüzel kişiliğine, kurultay üye tamsayısının üçte iki çoğunluğunun kararı ile son verilebilir. Bu karar gizli oyla alınır. Bu durumda, parti mallarının bırakılacağı kurum ve kuruluşlar kurultay kararında belirlenir.

PROGRAM VE TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ

Madde-98

1. Parti Programı ve Parti Tüzüğü'nde değişiklik yapmaya yetkili karar organı Kurultay'dır.
2. Değişiklik önerileri, Genel Başkan, Parti Meclisi ya da Kurultay üye tamsayısının yirmide biri tarafından yazılı olarak verilebilir.
3. Program ve tüzük değişikliklerinde karar yeter sayısı Kurultay üye tam sayısının salt çoğunluğudur.
4. Program ve tüzük değişiklikleri derhal uygulanır. **(23/07/2022 tarihli 1. Olağanüstü Kurultay kararı ile değişik)**

YÖNETMELİKLER

Madde-99

1. Tüzüğün öngördüğü ve tüzük uygulamaları için gerekli olan yönetmelikler üç ay içinde hazırlanır.
2. Kurultay Yönetmeliği, Merkez Yönetim Kurulu'nca hazırlanır ve Kurultay tarafından onaylanarak yürürlüğe girer.
3. TBMM Grup İç Yönetmeliği, Grup Yönetim Kurulu tarafından hazırlanır ve TBMM Grup Genel Kurulu'nun onayı ile yürürlüğe girer.
4. Diğer yönetmelikler, Merkez Yönetim Kurulu'nca hazırlanır ve Parti Meclisi tarafından onaylanarak yürürlüğe girer.
5. Disiplin Yönetmeliği, Genel Disiplin Kurulu ile TBMM Grup Disiplin Kurulu'nun görüşü alınarak hazırlanır.
6. Yönetmeliklerde değişiklik yapmaya da aynı organlar yetkilidir.

BAĞDAŞMAYAN GÖREVLER

Madde-100

Belde, ilçe ve il başkanlığı ve yönetim kurulu üyeliği görevleri; Milletvekiliği, Belediye Başkanlığı, parti yan kuruluş başkan ve üyeliği ile bağdaşmaz.

ÜYELERLE REFERANDUM

Madde-101

Önemli politik tercihlerin söz konusu olduğu durumlarda, alınacak kararların belirlenmesi amacıyla Partili üyelerin tamamıyla “Parti İçi Referandum” yapılabilir. Parti içi referandumun usul ve esaslarını belirleme ve referanduma karar verme yetkisi Parti Meclisi’ndedir.

GENEL BAŞKAN DANIŞMA KURULU

Madde- 102

Genel Başkan ; Türkiye ve Dünya gündeminde bulunan önemli sorunların analiz ve çözümleri açısından danışmanlık görevini yerine getirecek, konularında uzman kişilerden oluşan on (10) kişilik bir Danışma Kurulu oluşturur. Kurulun başkanı Genel Başkan’dır. **(03/08/2021 tarihli Kurucular Kurulu kararı ile eklenmiştir)**

TÜZÜKTE HÜKÜM BULUNMAYAN HALLER

Madde-103

Tüzükte hüküm bulunmayan durumlarda başta Siyasi Partiler Kanunu olmak üzere diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

YÜRÜTME

Madde-104

İşbu tüzük hükümlerini Merkez Yönetim Kurulu yürütür.

YÜRÜRLÜK

Madde-105

Memleket Partisi Tüzüğü, Siyasi Partiler Kanununun 8.maddesi gereğince Parti kuruluş bildirgesinin İçişleri Bakanlığı’na verilmesiyle yürürlüğe girer.

ONBİRİNCİ BÖLÜM-GEÇİCİ HÜKÜMLER

KURUCULAR KURULU HAK VE YETKİLERİ

Geçici Madde-1

Kurucular Kurulu, Partinin kuruluşundan ilk Olağan Kurultayına kadar, Parti Meclisi'nin tüm hak ve yetkilerini haizdir. Olağan Kurultaya kadar Parti Meclisi işlevini Kurucular Kurulu yerine getirir.

Geçici Madde-2

Kurucular Kurulu üyeleri, Partinin Kuruluşundan ilk Olağan Kurultaya kadar Parti Meclisi üyelerinin sahip olduğu tüm hak ve yetkilere sahiptir. Bu süre içerisinde Partiye kayıtlı oldukları il ve ilçe kongrelerinin ve aynı zamanda ilk Olağan Kurultayın doğal delegeesi sıfatına haiz olurlar.

KURUCULAR KURULUNUN TOPLANMASI

Geçici Madde-3

Kurucular Kurulu, Partinin tüzel kişilik kazanmasını takiben en geç yedi (7) gün içinde toplanır.

KURULUŞTA ÖRGÜTLERİN OLUŞUMU

Geçici Madde-4

Partinin kuruluş aşamasından ilk Olağan Kurultaya kadar olan sürede, il ve ilçe örgütlerinin oluşumu, Merkez Yönetim Kurulu'nun ataması ile sağlanır. Görevden alma, düşme, boşalma, olağanüstü kongre ve benzeri durumlarda tüzüğün ilgili maddeleri uygulanmaz. Parti organlarının oluşumunda, Siyasi Partiler Kanunu'nda belirlenmiş olan asgari üye sayıları esas alınabilir. Yedek üye gösterilmesi zorunlu değildir.

KURULUŞTA ÜYE KAYDI

Geçici Madde-5

Partinin kuruluşunda üye kayıtları Genel Sekreterlik tarafından yapılır, Merkez Yönetim Kurulu tarafından onaylanır.

MERKEZ YÜRÜTME KURULU VE DİĞER GÖREVLENDİRMELER

Geçici Madde-6

İlk Olağan Kurultaya kadar Merkez Yürütme Kurulu'nun ve Genel Disiplin Kurulu'nun oluşumu, bu kurul içindeki görevlendirmelerin yapılması ve benzeri durumlarda tüzüğün ilgili hükümleri uygulanmaz. Bu görevlendirmelerin tamamı Genel Başkanın ataması ile gerçekleştirilir. Görevin boşalması durumunda da yeniden görevlendirme yetkisi Genel Başkandır.

EK: Yurtdışı temsilciliği açılacak yerler Parti Meclisi kararı ile belirlenir.